

Historische Kring Maarssen

Voor erkend schaarrelvlees

Slagerij
Dorresteyn
sinds 1882

Nassastraat 4
Tel. 0346 - 561219
Maarssen

 Ruimtelijk
Adviesbureau
Groenendijk

Overheidsadviseur
in het
ruimtelijk domein

Zwanenkamp 52
3607 RD Maarssen
T 0346-286233
M 06-54341553
E bas@groenendijkadvies.nl

RADIO - T.V.
ELECTR. HUISHOUDELIJK
+ VOORDEEL + VAKMANSCHAP
+ KWIEKE SERVICE

radio en t.v. speciaalzaak

elektron
Nassastraat 9-11,
3601 BA Maarssen
telefoon: 0346-562081

beenmode lingerie badkleding

Langegracht 55 © 0346 575343 3601 AK Maarssen

Inhoudsopgave

- 2 Colofon
- 3 Van de redactie en Kringnieuws
- 4 Uitnodiging met betrekking tot 770 jaar Tienhoven
- 5 Nieuwe voorzitter
- 5 Convocatie jaarvergadering 8 maart 2013
- 6 De Kaatsbaan, deel 20
- 8 De buitenplaats Groenhoven te Oud-Zuilen
- 15 De bouw van Maarssenbroek, deel 2
- 22 Rouwborden in de Hervormde kerk van Maarssen, deel 2
- 24 85 jaar VV Maarssen, deel 2
- 27 Uit het fotoarchief van Jan J. van Dijk, deel 7
- 29 Een minioorlog op Vechtenstein
- 34 Uit de oude schoenendoos, deel 52

HISTORISCHE KRING MAARSSSEN

Colofon

Opgericht 11 september 1972, opgenomen in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en Omstreken onder nummer 301763120000.

Bestuur: Bas Groenendijk, voorzitter
Ria Tijhuis, secretaris, Postbus 90, 3600 AB Maarssen, tel.: 0346.575222
Ronald van Tongeren, penningmeester
Tineke Barneveld
Hans van Bommel
Henk Blaauw
Bert de Ruiter
Arie de Zwart

Leden van verdienste: C.W.P. Bloemendaal (27-02-2003)
drs. W. Smits (10-02-1994)

Ereleden: Mevr. M.C. Hatzmann-Scheltema (23-02-2006)
B. de Ruiter (21-02-2002)
J.H. Sagel (22-02-2001)
B. Visschedijk (26-02-2009)
Mevr. G.M. Willekes-van Putten (24-02-2000)
Mevr. A. Wolters-Dekkers (03-03-2011)
A. de Zwart (03-03-2011)

Redactie: Bert de Ruiter, Nic. Maesstraat 6, 3601 DR Maarssen,
tel.: 0346.563599, e-mail: bjruiter@ziggo.nl
(verkoop losse nummers) ISSN: 1384-0967

Ria Tijhuis, Bloemstede 434, 3608 VB Maarssen,
Tel.: 0346.575222, e-mail: riatijhuis@hotmail.com

Nelleke Hendrikse

Eugène van Diepen, e-mail: eugenevandiepen@online.nl

Lidmaatschap: Het lidmaatschap kost € 14 per jaar. Opzeggen kan alleen vóór het einde van het kalenderjaar. De lidmaatschapsbijdrage dient te worden voldaan d.m.v. de acceptgirokaart (maart/april). Voor meer informatie en aanmelden als lid van de Kring kunt u contact opnemen met Ronald van Tongeren, Wilhelminaweg 1a, 3603 CR Maarssen, tel.: 0346.556696, e-mail: rtongere@ziggo.nl.
Eventuele stortingen op ons gironummer 2907376 t.n.v. penningmeester Historische Kring Maarssen.

Werkgroep archief/bibliotheek: Nel van Haaften en Ria Tijhuis,
e-mail: riatijhuis@hotmail.com
Werkgroep archeologie: Henk Blaauw, Bloemstede 193, 3608 TB Maarssen,
tel.: 0346.562425
Website H.K.M.: www.historischekringmaarssen.nl
E-mailadres H.K.M.: bestuur@historischekringmaarssen.nl
Vormgeving en druk: Kaldenbach Grafische Producties - Maarssen,
www.kaldenbach.nu

Van de redactie

Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is verboden.

De inhoud van de artikelen is voor de verantwoording van de auteur.

U kunt kopij voor het volgende nummer inleveren vóór 15 maart 2013.

Kringnieuws

Schenkeningen

Van de heer W.M.C. Gasse uit Mijdrecht ontvingen we een doos vol met voor de Kring waardevolle zaken, zoals bijzondere bouwtekeningen en enkele ingelijste foto's van de bouw van de gymzaal in de Gaslaan, ongeveer 80 jaar geleden.

Van Cees Bloemendaal ontvingen we een ingelijste tekening van het huis van de vooroorlogse melkhandelaar Van der Kuil. Het was toen het laatste huis aan de Vechtkant van de Diependaalsedijk bij de toenmalige S-bocht. Op die plaats heeft vroeger het kleine buitenhuis Vechthoven gestaan.

Van mevrouw I. Joemman-den Duijn te Maarssen ontvingen we onderstaande foto.

Op de foto uit ± 1951 van Wachtpost 20 bij de spoorwegovergang aan de Kantonnaleweg zit de heer Gerrit Jan den Duijn met zijn kleindochter Ina den Duijn. Ina woonde met haar ouders aan de Kantonnaleweg 9 te Maarssen. In een artikel van 21 december 1939 staat het volgende vermeld: 'Bij negen spoorwegovergangen in den lande zullen de afsluitboomen verdwijnen - flikkerlichtsignalen zullen den weggebruiker voortaan waarschuwen voor het naderen van een trein. Wachtpost 20 te

Maarssen is wel de belangrijkste overweg van deze negen; op sommige dagen passeeren hier ruim 2000 personen'.

Alle gevers hartelijk dank. Schroomt u niet om contact op te nemen als u vermoedt iets aan ons archief te kunnen schenken.

Lezingen

Donderdag 10 januari jl. heeft Rutger de Graaf een lezing gehouden over de bouw- en de verbouwingsgeschiedenis van de Nederlandse Hervormde Kerk. Het verzamelen van gegevens over het gebouw en het nadenken daarover, zijn al gedurende ongeveer 40 jaar zijn hobby. Deze achtergrond en zijn beroepsmatige bouwtechnische kennis zorgden voor een deskundig en gedetailleerd commentaar bij de vele interessante afbeeldingen. De ongeveer 130 belangstellenden werden ook nog deelgenoot gemaakt van enkele nieuwe inzichten die het ontstaan en het gebruik van het gebouw betreffen.

De op donderdag 18 april geplande nieuwe lezing van Hans van Bommel over de verbreding van het Amsterdam-Rijnkanaal en het ontstaan van de aanliggende bedrijven, wordt verplaatst naar het nieuwe seizoen. Fijn dat Jaap Kottman die 18e april een vervangende lezing kan verzorgen. Hij is vanuit zijn vakgebied een belangrijk deskundige op het gebied van oud glas, van de wereld erachter, van bijzondere gegevens over het gebruik en van de tijd van het ontstaan.

De lezing van het ontstaan en het gebruik van het Merwedekanaal gaan Hans van Bommel en Bert de Ruiter nog verzorgen voor het Oudheidkundig Genootschap Niftarlake, de Historische Kring Loenen en de Historische Kring Vleuten-De Meern. Deze

laatste is de tiende keer dat zij de lezing in Maarssen en omgeving verzorgen. Over succes gesproken!

Programma 2012/2013

Donderdag 7 maart 2013. Jaarvergadering HKM met na de pauze een lezing van Cees Bloemendaal, gehouden in de Open Hof.

Donderdag 18 april 2013. Lezing door Jaap Kottman over oud glas, gehouden in de Open Hof.

Zaterdag 1 juni 2013. Jaarmarkt Maarssen-Dorp. HKM overdag met kraam op de markt.

Zaterdag 8 juni 2013. De jaarlijkse excursie van de Historische Kring Maarssen gaat in 2013 naar Willemstad in Noord-Brabant en de Biesbosch.

Wij vertrekken om 08.30 uur van het Harmonieplein en maken na aankomst een koffiestop.

De lunch is op eigen gelegenheid. De precieze indeling van de dag is nog niet exact bekend, maar zoals u van ons gewend bent, zullen wij een aantrekkelijk programma opstellen.

U kunt zich opgeven tijdens de jaarvergadering op 7 maart 2013 en daarna bij onze penningmeester Ronald van Tongeren, bij voorkeur per e-mail via het adres rtongere@ziggo.nl of telefonisch 's avonds tussen 19.00 en 20.00 uur op telefoonnummer 0346-56 66 96. Gelijktijdig moet het verschuldigde bedrag worden overgemaakt op giro-nummer 2907376 ten name van de penningmeester Historische Kring te Maarssen onder vermelding van excursie.

De kosten bedragen net als in 2012 € 28,00 voor leden en € 33,00 voor niet-leden van de Historische Kring Maarssen. Uw deelname is pas definitief als wij het geld ontvangen hebben. Entrees en koffie zijn bij het deelnamebedrag inbegrepen.

Programma 2013/2014

De eerste gesprekken hierover zijn al gevoerd. Er wordt weer gestreefd naar bijzondere lezingen met daarbij ook een duidelijk plaatselijk element. ●

Uitnodiging met betrekking tot 770 jaar Tienhoven

Door: Arie de Zwart

In 1243 is er voor het eerst sprake van het Utrechtse¹⁾ Tienhoven als Herman van Maarssen tien hoeven (desim mansi) van zijn veengebied, dat al gedeeltelijk in cultuur is gebracht, verkoopt, compleet met gerecht, tijns²⁾ en tienden, aan het kapittel van St. Pieter in Utrecht. Tienhoven bestaat dus 770 jaar en dat is een aardige aanleiding om dit jaar in ons periodiek wat aandacht aan Tienhoven te besteden. We gaan niet de oude geschiedenis van het dorp herschrijven³⁾, maar we nodigen u uit voor het periodiek bijdragen te leveren van enkele pagina's (korter kan ook), die in de komende afleveringen geplaatst worden. We denken bijv. aan bijzondere gebeurtenissen in het dorpsleven of aan verenigingen (Soli Deo Gloria, VIOD of andere verenigingen) of wat oudere foto's of eventueel andere

afbeeldingen, met kort onderschrift, of iets over bijzondere feesten in Tienhoven, enz.

Voor eventueel overleg kunt u bellen. Mijn nummer is 0346-562038. De bijdragen kunnen ingeleverd worden bij Bert de Ruiter, Nic. Maesstraat 6, 3601 DR Maarssen of via e-mail aan Ria.Tijhuis@hotmail.com. ●

Noten

1. Er is nog een Tienhoven bij Ameide aan de Lek in de Alblasserwaard.
2. Tijns is een verouderd woord voor cijns dat belasting of erfpacht betekent.
3. Beknopt is deze geschiedenis weergegeven door Nolda Hogenhout in het periodiek jg. 15, nr. 4, blz. 71.

Nieuwe voorzitter

Beste leden,

De Historische Kring Maarssen is een fantastische vereniging die zich bijzonder inspant om belangstelling te wekken voor de geschiedenis in het algemeen en in het bijzonder voor de regionale geschiedenis van Maarssen, en streeft naar het behoud van de cultuurhistorische waarden in dit gebied.

Om het werk van voorzitter goed te kunnen doen en de vereniging te kunnen vertegenwoordigen, is het wenselijk om bij vele activiteiten aanwezig te zijn. De afgelopen twee jaar heb ik gemerkt dat ik minder dan ik wens betrokken was bij de diverse activiteiten, en daar voel ik mij niet prettig bij. De Historische Kring verdient een voorzitter die daar

de tijd voor heeft. Omdat ik druk ben met mijn eigen bedrijf, de kinderen en andere activiteiten, heb ik deze tijd niet. Daarom heb ik besloten om de voorzittershamer over te dragen.

In de afgelopen twee jaar zijn er leuke, interessante lezingen geweest, mooie excursies georganiseerd en is er een fantastisch jubileumboek uitgegeven. Ik denk dat de Kring zich nog nooit zo jong heeft gevoeld en kijk uit naar de volgende lezingen, excursies en andere prachtige uitgaven. Na mijn aftreden tijdens de algemene ledenvergadering zal ik het bestuur op ad-hocbasis blijven bijstaan. ●

Bas Groenendijk

Convocatie

Donderdag 7 maart 2013 houdt de Historische Kring Maarssen haar jaarlijkse algemene ledenvergadering. Het bestuur nodigt alle leden uit om deze vergadering bij te wonen. De bijeenkomst wordt gehouden in de Open Hof, Kerkweg 60 te Maarssen. Aanvang 20.00 uur.

Op de avond van de ledenvergadering zijn het financieel jaarverslag met de begroting en de notulen van de ledenvergadering van 8 maart 2012 aan de zaal verkrijgbaar, evenals het jaarverslag over 2012.

Vanaf twee weken voor de vergadering kunnen de stukken afgehaald worden bij de heer Bert de Ruiter, Nic. Maesstraat 6 (tel. 563599) en de heer Henk Blaauw, Bloemstede 193 (tel. 562425). Wilt u wel even bellen van tevoren?

Agenda

1. Opening
2. Ingekomen stukken en mededelingen
3. Notulen van de jaarvergadering van 8 maart 2012
4. Jaarverslag over het jaar 2012 van de secretaris
5. Financieel verslag over 2012 en de begroting voor 2013
6. Verslag van de kascommissie
7. Vaststelling van de contributie over 2013
8. Verkiezing kascommissie

9. Verslag uit de commissies
10. Bestuursverkiezing, zie hieronder
11. Rondvraag
12. Sluiting

De heer B. Groenendijk heeft te kennen gegeven zijn functie als voorzitter neer te willen leggen. De heer S. Snijders is bereid gevonden de heer Groenendijk op te volgen. Het bestuur stelt voor hem in de functie van voorzitter te benoemen.

Statutair treden af de heer A. de Zwart als vice-voorzitter en mevr. M. Tijhuis als secretaris na een termijn van drie jaar. Zowel de heer De Zwart als mevrouw Tijhuis hebben zich bereid verklaard een herbenoeming te aanvaarden.

Namen van tegenkandidaten kunnen tot de aanvang van de vergadering bij het bestuur worden bekend gemaakt.

Na de vergadering volgt een pauze. Daarna, om ongeveer 21.00 uur, zal een lezing worden verzorgd

door de heer Cees Bloemendaal. Het onderwerp is de geschiedenis van de firma Reith.

Niet-leden zijn welkom bij deze lezing, zij betalen drie euro entree. Zij mogen ook aanwezig zijn bij de jaarvergadering, maar hebben geen stemrecht.

Het bestuur hoopt velen te mogen begroeten op deze avond in de Open Hof. ●

Namens het bestuur,
Ria Tijhuis, secretaris

DE KAATSBAAN

Deel 20

Door: Cees Bloemendaal

Nadat in het vorige deel nummer 12 werd besproken, is het wederom de beurt aan een woonhuis, nu nummer 14.

De oudste gegevens stammen uit 1818 en in dat jaar werd het huis bewoond door Aart van der Geer, een werkman van 44 jaar oud, geboren rond 1784. Er staat vermeld dat hij Protestant was en gehuwd met Dirkje Donkers die even oud was als haar man. Uit dit huwelijk werd een zoon geboren, Aart, die later gemeentesecretaris van Maarssen werd.

Zes jaar later, in 1824, wordt de heer R. van Heun eigenaar van dit pand. Hij kon het huis in 1830 goed verkopen aan Jan Lucas Mulder, de schoolmeester, kosten en voorzanger van de Nederlandse Hervormde Kerk.

Deze heeft blijkbaar niet lang plezier gehad van zijn aankoop, want een jaar later al, in 1831, staat vermeld dat de kinderen van Jan Lucas de nieuwe eigenaars waren van nummer 14 en dat toen weduwe Danekes de bewoonster was.

Drie jaar later, in 1834 werd de horlogiemaker Dhr. Schrojestein de nieuwe bewoner. Het beroep van horlogiemaker werd toen zonder de letter H door de gemeente vermeld. De bewoners wisselen elkaar snel af. In 1838 komt kantoorbediende A. v.d. Geer, in 1845 de gemeenteontvanger B. Soede, in 1846 schippersknecht C. van Verre en in 1850 werd het pand door de kinderen van Jan Lucas verkocht aan de heer H. Ravensbergen. Hij liet het pand bewonen

door Elisabeth de Bruyn, weduwe van Brussel, die courantenbestelster was.

In mei 1855 treffen we Isaac Levie van Gelder, een man zonder beroep, hier aan. Een klein jaar later op 6 april 1856 is het Salomon Levie van Geus, een koopman, die hier zijn intrek heeft genomen. Dan volgen twee bewoners, waarvan de datum van intrek in nummer 14 niet in de gemeentelijke boeken staat vermeld. Eerst Neeltje van Dijk, de weduwe van Egbertus van Walderveen, die zich hier als naaister vestigde. Daarna komt Jan van Koten Niekerk, de koetsier hier wonen. Dan komt er weer een bewoner waarvan de datum wel vermeld is.

Op 1 februari 1875 komt Jan Willem Witzel hier wonen, een goederenbesteller en agent van Van Gend en Loos. Hij vervoerde de goederen met een lichte kruiwagen van en naar het station. Op het station kwam het zgn. bestelgoed aan en Jan Willem nam het aldaar in ontvangst en bezorgde dit bij de geadresseerden. Ruim 25 jaar liep Witzel met zijn kruiwagen heen en weer naar het station.

Op 23 december 1901 kwam de instrumentmaker Pieter Jan Ates hier wonen en hij had vermoedelijk zijn werkplaats boven. Ook van de volgende drie bewoners staat vermeld dat zij vermoedelijk ook op de bovenverdieping hun werkzaamheden uitoefenden. Vanaf 6 juni 1904 woonde en werkte hier de meubelmaker Johannes Tukker, een half jaar later, op 27 december 1904, opgevolgd door de meubelmaker

Afbeelding 1. Johannes van Fulpen op de Kaatsbaan.

Theodorus Joh. Taal en Franciscus J. Jansen, ook een meubelmaker.

Dan komen er twee bekende Maarssense familiena-
men nl. op 11 september 1905 Johannes Schuileman,
de bekende drukkersfamilie van o.a. de Magneet en
Christiaan Joh. Odijk, de vader van de bekende krui-
denier Chr. Odijk uit de Friezenbuurt, die hier maar
drie maanden zijn intrek had genomen van juni 1906
tot september. Op 22 september 1906 komt de werk-
man Adriaan van Tiel hier wonen en ruim tien jaar
later op 14 maart 1917 staat in de boeken vermeld
dat Willem Bijman de nieuwe eigenaar is.

Dan komen we bij een familie die we eens nader
gaan bespreken. Het betreft de familie Van Fulpen.
Abusievelijk is door mij, in aflevering nummer 18
betreffende het pand nummer 10, deze naam ver-
meld als 'Van Vulpen'.

Bij de gemeente staat niet vermeld op welke datum
Johannes van Fulpen op nummer 14, toen nummer
17, kwam wonen. Hij staat in het adresboek van
Maarssen en Maarsseveen van 1925 vermeld als
metselaar wonende op nummer 17.

Johannes, geboren op 25 november 1877 te Maars-
seveen was de zoon van Rijnier van Fulpen en
Hermia M. Roelofs. Hij trouwde met Clasina van
Putten, geboren ook in Maarsseveen op 18 maart
1883. Zij was de dochter van Hermanus van Putten
en Petronella Thiers. Zij kregen zes kinderen waar-
onder dochter Wilhelmina Maria, geb. 17 april 1916
te Maarsseveen. Deze trouwde op 25 april 1946 met
Anthonius Adrianus van Hesteren en zij gingen in-
wonen bij haar ouders op nummer 14.

Terug naar Johannes van Fulpen. In 1925 huurde
hij de woning en twee jaar later besloot hij het te
kopen van Johanna M. Ruwiel, die de weduwe was
van de veehouder Willem Bijman. De koopsom
werd bepaald op 2000 gulden. Hij vond de keuken
te klein en liet deze in het zelfde jaar verbouwen
en vergroten voor de somma van 240 gulden! Vier
jaar later, in 1931, liet hij wederom een verbouwing
uitvoeren.

Op 19 januari 1951 komt Johannes te overlijden
en tien maanden later overlijdt hier ook zijn vrouw
Clasina van Putten op 24 november 1951.

Afbeelding 2. A.A. van Hesteren en W.M. van Fulpen op hun trouwdag op 25 april 1946.

Afbeelding 3. Johannes van Fulpen en Clasina van Putten.

In het jaar daarop treffen we op 22 januari 1952 Hendrik Kouffeld hier aan, die op 16 september 1958 naar de Strick van Linschotenstraat verhuist. Vanaf 3 oktober 1958 tot 13 september 1993 blijft

Mettes Kouffeld hier wonen en verhuist dan naar Emmaweg 4. Deze familie, hun winkel en werk wordt in de volgende aflevering onder de loep genomen. ●

De zeer vermakelijke buitenplaats Groenhoven in Zuilen

Door: Tineke Barneveld

Inleiding

Het dorp Oud-Zuilen - het zuidelijkste puntje van de gemeente Stichtse Vecht - bezit aardig wat monumenten. Allereerst natuurlijk het prachtige Slot Zuylen, er is een allerliefst kerkje aan de Vecht dat al stamt uit 1654, er zijn twee elegante molens vlakbij de historische begraafplaats, enige oude boerderijen vindt u er en het dorp kan verder bogen op een

aantal indrukwekkende herenhuizen: Zuilenveld, Swaenenvecht, Groot en Klein Zuijlenburg en Hui-ze Diederichstein.

In dit artikel leest u de geschiedenis van de verdwenen buitenplaats Groenhoven. Het huis heeft gestaan in het hart van het dorp, vlakbij de klapbrug over de rivier de Vecht. Op afb. 1 ziet u een detailkaartje uit het midden van de 17e eeuw, getekend

afb. 1 kaartje Justus Danckerts

door Justus Danckerts. Op de westelijke oever van de Vecht ligt het klooster Mariëndaal en daarnaast zijn drie buitenplaatsen gesitueerd. Het zijn de huizen die later genoemd zijn Vijfhuizen - Geijtenstein - Groenhoven. Tegenover deze buitenplaatsen is op de oostelijke oever de kerk van Zuilen getekend. Groenhoven is dus de meest rechtse buitenplaats. Vandaag de dag is het enige dat aan Groenhoven herinnert de in 1995 in ere herstelde toegangspoort van de voormalige buitenplaats (zie afb. 2). De stichting Dr. R. van Luttervelt liet het 18e-eeuwse smeedijzeren hek restaureren en op zijn oude plaats terugzetten. De poort geeft toegang tot het park Groenhoven dat nu eigendom is van de gemeente. De buitenplaats, de theekoepel en de bijgebouwen zijn rond het jaar 1900 afgebroken.

Oudste vermelding

De eerste aantekening over Groenhoven vinden we in het archief van de stad Utrecht. Jonker Gerard Zoudenbalch, een Utrechtse patriciër, verkoopt op 9 mei 1665 een hofstede en 13 morgen land aan Mr. Pieter Heijblom, koopman uit Amsterdam. Een kleine 20 jaar later wordt op een veiling in 1684 aangeboden: *'een seer schone plaisante Hofstede versien met een schoone wooninge hebbende verscheijde Vertrecken alsoo drie camers gelijcks de aerde, een keuken, provisiekelder gelegd in sement ende nogh twee schone bovenkamers, hebbende haar uijtsigt*

afb. 2 foto hek Groenhoven

op de Stad Utrecht, kelder, solder ende dan nogh een huijsmanswooninge, stallinge, duijfhuys, speelhuys op de Vecht uitzierende, backhuys, bergh ende schuer, gemetselden drafkuijl, eenen ouden met eenen jongen boomgaardt, twee schoone Tuijnen met aldehande Vrughtbare boomen, ende rest bestaende in seer schoon swaer weij ende bouwland, waaronder verscheijde mergen van 't Bouwland bequaem sijn om afgegraven te worden tot tichelaerde, te samen int geheel groot 13 morgen'.

De hofstede ligt aan de rivier de Vecht, *'aan de Brugge, over de kerk van Suylen, een ure van de stad Utrecht'*. De weduwe van 'zaliger Pieter Heijblom' heeft dit alles in eigendom en biedt het huis en de landerijen te koop aan, met de vermelding dat de huisman in huur heeft voor f. 250 per jaar: het wei- en bouwland, het boerenhuis, het duivenhok en de oude boomgaard. Het 'heerschapshuis', de tuinen en de rest vallen buiten de huur. Notaris Valstrik noteert dat tijdens een veiling op 12 mei 1684 'niemand meer bood voor de voorschreven goederen als Steven Dupon, coopman tot Amsterdam voor f. 4700'.

Hij tekent de acte, *'hangt er een Segel van Justitie aan in roden wasse overdeekt en sluit hem in een blicke Doose'*. Steven Dupont, een zeepzieder uit Amsterdam, leefde van 1643 tot 1705. Zijn kinderen erfden de buitenplaats.

In de Zegepralende Vecht van 1719 toont D. Stoopendaal ons een tekening van de rivier de Vecht en het dorp Zuilen (zie afb.3). Links op de gravure is

*Alt Dorp ZUYLEN, en daar neven het w land
huis van Juffr. du Pon.*

*Le Village de ZUYLEN, près la maison de
Mademoiselle du Pon.*

afb. 3 gravure D. Stoopendaal 1719

het buiten Groenhoven afgebeeld, we zien een hofstede tussen de bomen, één verdieping hoog met een zadeldak en met een trapgevel aan de rechterzijde. Tegen de hofstede is, volgens de stijl van de 17e eeuw, een moderner 'stadhuis-buiten' gebouwd, drie vensters breed en twee verdiepingen hoog, gedeckt door een wolfsdak met twee schoorstenen.

Het onderschrift luidt: 'het Dorp Zuylen; en daar neven het landhuis van Juff. du Pon'.

In de volgende verkoopakte uit 1730 zien we dat de dochter van Steven, Catharina Dupont, haar echtgenoot Mr. Abraham Luissius, machtigt om 'het Goet genaamt Groenhoven' te verkopen aan Mr. Rudolph Hendrik van Lanckeren en Vrouwe Maria Pott voor 'de somme van seven duysend Caroli gulden'. In deze akte wordt weer dezelfde uitgebreide omschrijving gegeven als uit de acte van 1684, maar wordt ook nog gemeld dat er drie woningen 'bij de Brugge gelegen, genaamt het Eijlandt' op het terrein van Groenhoven zijn 'alles staande en gelegen onder den gerechte van Zuyljen aen de Brugge, streckende uijt de riviere de Vecht tot den agterdijck of Daelschen dijk toe'.

Dertien jaar later, in 1743, verkoopt Van Lanckeren Groenhoven aan Adriaan van Cattenburgh, Canunnik in den Cappitule St. Pieter te Utrecht voor f. 9000. Deze kanunnik overlijdt in 1758. Twee execu-

teurs regelen zijn nalatenschap en bieden op een veiling Groenhoven te koop aan, 'egter niet de mangel met zijn toebehoren, staande op de zolder van huijzinge Groenhoven, als ook niet de biljard staande op een bovenkamer, voorts geen broeijbakken, beelden, pedestalten, potten, banken of diergelijke thuijsieraden en gereedschappen 't zij vast of losstaande, dan alleen de twee steene beelden met hun grondsteenen staande voor de gemelden huijzinge ten wederzeijden van den ingang'. De verkoopprijs is f. 10.500 en nieuwe eigenaar van Groenhoven heet Stephanus Jacobus van Muijden.

In dit transport wordt een sloot genoemd die in latere aktes ook

steeds voorkomt: de eigenaar is verplicht vrije doorvaart te verlenen door deze sloot zodat met een dubbele schouw 'messie en andere noodwendigheden' gevaren kunnen worden. De mannen op de schouwen mogen vice versa door de sloot varen maar zij moeten op hun vaartuig blijven en mogen de schouw niet vanaf het land trekken.

Meneer Van Muijden doet de buitenplaats al na vier jaar van de hand. In de verkoopakte van 1762 wordt Groenhoven omschreven als 'sekere huijsinge en hofstede met zijn thuijn en boomgaarden annexe weijlanden, bepootinge en beplantinge daarop staande, tuijnmanswooning, stallinge en koetshuijs, speelhuijs, duijfhuijs, schuijt off jagthuijsen, Turkse tent, te samen omtrent 12 morgen, genaamt Groenhoven'. Eigenaren worden in 1762 de 'egtelieden' Mr. Carel Philip van Cuijlenborgh en Vrouwe Alida van der Streng voor de aankoopsom van f. 13.500. In de voorwaarden worden zij verplicht om de tuinmannen Hendrik Staal en Otto van Breukelen voor hetzelfde loon tot primo mei 1763 in dienst te houden, 'mits zij zich ordentelijk zullen gedragen'. Helaas, Carel Philip van Cuijlenborgh sterft in 1768 en zijn weduwe 'boedelgardster en lijftochterse' ¹⁾ verkoopt 'de plaisierplaats Groenhoven publiekelijk aan de meest biedende'. Uit deze akte komen we te weten dat de drie woningen genaamt het

Eijland bij de brug verhuurd zijn aan Jan Kost voor f. 30, aan de weduwe Nagtegaal voor f. 20 en aan Otto van Breukelen voor f. 25.

Notaris Luijt van der Pauw noteert dat voor f. 21.100 Jonkheer Hendrik Jacob Baron van Tuyll van Serooskerken de nieuwe eigenaar is van Groenhoven. Deze baron Van Tuyll was niet de Heer van Zuylen, hij was Generaal bij de Cavalerie, getrouwd met Vrouwe Maria Anna Singerdonck. Zij waren Heer en Vrouwe van Vleuten.

Overgang van Franse naar Engelse tuin

In de periode dat Baron H.J. van Tuyll van Serooskerken in het bezit was van de buitenplaats Groenhoven is vooral de tuin sterk gewijzigd. Volgens de

toen heersende mode veranderde de strak vormgegeven formele Franse tuin in een Engels landschapspark. Op de plattegrond (zie afb. 4) kunnen we de overgang van deze twee tuinstijlen prachtig zien! Het bouwplan is van circa 1785 en vooraan, rond de behuizing, is de tuin nog aangelegd in de Franse stijl waarin symmetrie een grote rol speelde: strakke vakken en rechte, met bomen en hagen afgezette paden.

Achter op het terrein is al een begin gemaakt met een natuurlijk ogende tuin met een vijver en slingerpaden die een Engelse landschapstuin zo kenmerken.

Op de tekening uit 1810 (zie afb. 5) zien we Groenhoven terwijl de tuin nu helemaal uitgevoerd is als landschapspark. Het ontwerp is niet gesigneerd maar (aan de manier van tekenen te zien) vermoedelijk van de hand van Hendrik van Lunteren.

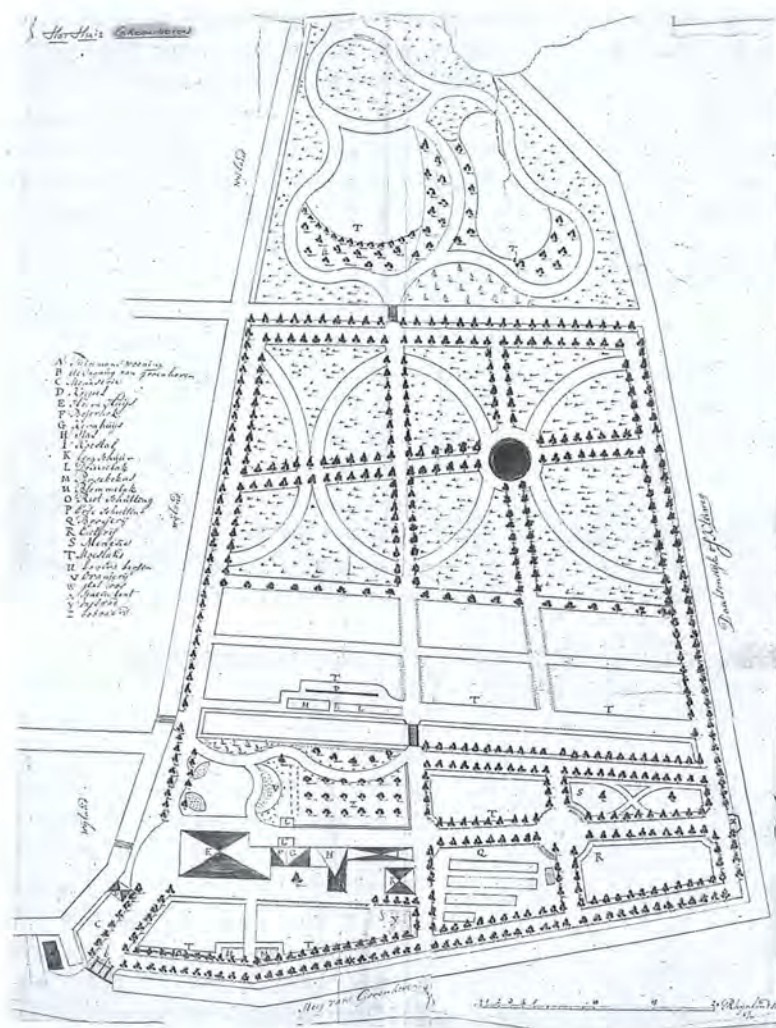
Den zeer gemakkelijke buitenplaats

Op zaterdag 26 april 1800 vindt in 't Wapen van 't Keizerrijk, achter den Dom in Utrecht ten huize van Juffrouw de Weduwe Willem den Kost een veiling plaats. In verkoop is gebracht door de weduwe van Hendrik Jacob van Tuyll van Serooskerken *'den zeer gemakkelijke en bijzonder voor den kleij- en zandweg welgeleegenen Buitenplaats genaamd Groenhoven'*. Ook nu weer worden vele aantrekkelijke extra's gemeld, o.a: *'een speelhuis aan 't bassecour, ²⁾ een menagerie, een groote hooizolder, een Turkse Tent, een duijf-huis, een persikkebak, Chineesen bruggen en een visrijke vijverkom'*.

Het huis heeft dan zijn nieuwe gedaante gekregen, en zal er uit hebben gezien zoals we kunnen zien op afb. 6, een afbeelding van P.J. Lutgers, een 19e-eeuwse steengravure uit het boek *Gezichten aan de rivier de Vecht*. Het boek van Lutgers is uitgegeven in 1836 en hij geeft de tekening de ondertitel: *'Groenhove te Zuylen'*.

afb. 5 tuinplan 1810 – van Lunteren

afb. 4 plattegrond huis en tuin ca. 1785

Deze plaats, tegenover het dorp gelegen, behoort aan Mevrouw Wed. den Heer Jacobson. De plattegrond van het huis is vierkant en de gevel is symmetrisch. Een afgeplat schilddak met op de hoeken van het dak grote schoorstenen. Het huis bestaat uit twee bouwlagen en is aan de Vechtzijde vijf ramen breed. In het midden bevindt zich een gedecoreerde ingangspartij. Opvallend is dat het huis vrijwel identiek is aan Huis Zuilenburg, dat pal tegenover Groenhoven staat aan de overkant van de Vecht.

Koper en nieuwe eigenaar van Groenhoven is Nicolaas Steengracht d' Oosterland voor het bedrag

van f. 17.000. Steengracht d' Oosterland is rentenier en vroeger was hij lid der 1e kamer der Staten Generaal in Den Haag. Elf jaar later, in 1811, verkoopt hij Groenhoven alweer. In het archief van Utrecht vinden we een deftige verkoopakte uit de tijd dat Keizer Napoleon Bonaparte Holland had ingelijfd bij Frankrijk. De Keizerlijke notarissen binnen Utrecht, de heren Buddingh en Slagt, tekenen voor de verkoop van Groenhoven en hangen er een pracht rood lakzegel aan en voor f. 20.000 of 42.000 francs is Nicolaas Jan Wouters, 'maire de la commune de Zuylen' (burgemeester) de volgende eigenaar van Groenhoven.

In 1824 is er weer een eigendomswisseling: Wouters verkoopt Groenhoven aan Vrouwe Catharina Jacoba van Nes, douairière van de Heer Gerhard Johan Jacobson. 'Eene moderne Heerenhuizinge, waarachter een orangeriehuis, karnhuis, tuinmanshuizinge, ruim koetshuis en stalling voor

10 paarden, mitsgaders een bergschuur en steenen koepel aan de riviere de Vecht'. Met ca. 12 bunder land en drie woningen, 't zogenaamde Eilandje bij de Zuilense brug. Mevrouw de douairière Jacobson-van Nes betaalt er f. 20.000 voor.

Hertenkop en statiegordijnen

Het laatste koopcontract in het dossier Groenhoven in het Utrechts archief dateert van mei 1850.

Mr. Jacob Gerard van Nes, ridder der Orde van de Nederlandse Leeuw, oud-lid der Staten-Generaal verkoopt uit eigen naam en als gevolmachtigde van meerdere erfgenamen van mevr. Jacobson-van

Groenhoven te Huyslen.

afb. 6 tekening Lutgers 1836

Nes Groenhoven aan Mevrouw de douairière Van der Capellen van Berkenwoude, geboren Baronesse van Tuyll van Serooskerken, rentenierster, wonende te 's-Gravenhage. De koopsom in 1850 is f. 24.500. De adellijke dame met al deze namen overlijdt kinderloos in 1866 en haar familielid Willem René van Tuyll van Serooskerken erft Groenhoven. Hij is Heer van Zuijlen en woont op het Slot. De buitenplaats wordt dan te huur aangeboden. Zijn douairière Françoise Margaretha van Weede, verhuurt Groenhoven in 1888 aan de heer B.J. van Ommeren voor f. 500 per jaar.

Bij de voorwaarden in het huurcontract staat dat de huurder zorg moet dragen voor het opruimen van sneeuw van de daken, het schoonhouden van de goten en het lichten van de pomp bij vriezende weer. De huurder mag niet meer dan twee varkens houden die niet vrij mogen rondlopen op het terrein. Verder

moet hij de pachters van de boomgaard vrije toegang verlenen en ook de personen die het vee melken en verzorgen mogen vrij over de buitenplaats gaan.

Aardig is dat het huurcontract vermeldt welke goederen de huurder Van Ommeren in bruikleen krijgt van de eigenaresse: 'een hertenkop, een beschilderd ameublement, bestaande uit tien stoelen, twee tabouretten, twee trumeautafels ³⁾ en een groote tafel. Verder een canapé, een Smyrnasch tapijt, vier groote spiegels, tien zolderstokken, vier binnen jalousien, een mahoniehouten trumeau, een grijs tapijt en vier statiegordijnen'. Zo kunnen we ons nog enigszins een voorstelling maken van het interieur van Groenhoven.

Op de foto uit 1895 (zie afb. 7) zien we hoe het woonhuis en de theekoepel eruit zagen vlak voordat het huis werd afgebroken. Werde het onderhoud te

afb. 7 foto ca. 1895

kostbaar? Konden er geen nieuwe huurders gevonden worden? De buitenplaats Groenhoven onderging het lot dat vele grote huizen overkwam. Sloop en verkoop van materialen leverden meer op dan het huis in standhouden. Rond 1900 viel het doek voor de zeer vermakelijke buitenplaats Groenhoven.

Locatieaanduiding 1684

'Gelegen in den Gerechte van Suijlen aen den Brugh, strekkende uit de rivier de Vecht aan beide Sijden van de Brugh tot den achtersten Dijk (Daalseweg) ende ten deelen over den voorschreven dijk tot den Legenweijtsendijk toe begrensd zuidwaarts door de Heer Jacques les Paul en noordwaarts bij de brug door Geerlof van Eijck, voorbij de Agterdijk (zuidwaarts) de Heeren van de Capitulle van St. Jan tot Utrecht en noordwaarts de Heeren Superintenden (het gezag) van de Ridderschap 's lands van Utrecht naast gelegen zijn'.

Met dank aan de heer C.P.M. Bloemendaal voor de aanlevering van gegevens. ●

Bronnen

- Het Utrechts Archief - Huis Zuilen inv. nrs. 28, 295, 299, 300, 301, 302.
- Maandblad Oud Utrecht - 1991, 64e jaargang nr. 11/12
- Jaarboekje Oudheidkundig genootschap Niftarlake 1995
- Maarssen, geschiedenis en architectuur
- Groenhoven parkbeheer - gemeente Maarssen 2010

Noten

1. boedelgardster = degene aan wie de boedel is toevertrouwd tot deze verdeeld is
- lijftochterse = hebbber van het vruchtgebruik
2. bassecour = hoenderhof
3. trumeautafel = wandtafel

De bouw van Maarssenbroek

Deel 2

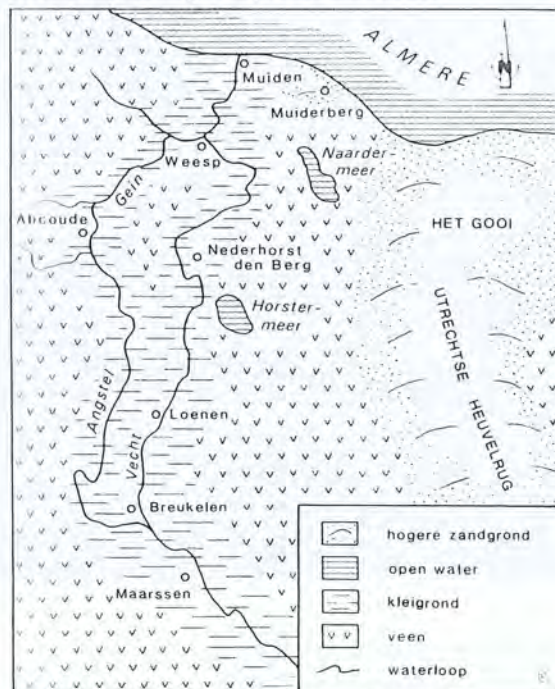
Door: Arie de Zwart

Vooraf weer iets over de oudere geschiedenis van Maarssenbroek. Dan volgt: Ruimte maken voor 30.000 mensen.

Het ontstaan

De Duitse koning sinds 936 Otto I (912-973) probeerde rond 940 een sterk centraal gezag te vestigen. Tot zijn vorstendom behoorde ook het West-Frankische rijk waar onze lage landen deel van uit maakten. En zo was Otto ook in de Vechtstreek de baas. Ten einde steun te hebben tegen opstandige vorsten, gaf hij een aantal lenen aan bisschoppen, waardoor de kerk nauw aan het centraal gezag werd verbonden. En daarmee werd de rust in zijn rijk bevorderd.

Rond 950 schonk koning Otto de Vechtstreek en omgeving aan de bisschop van Utrecht. Omstreeks het jaar 1010 was het afgelopen met de invallen van de Noormannen in deze streken. Mogelijk mede daardoor nam de bevolking toe op de oeverwallen langs de Vecht. Er waren al langere tijd incidentele en een aantal langer blijvende bewoners.

Afbeelding 1.

De Vechtstreek voor de ontginning van de venen.

Het gevolg van de groei was dat er geleidelijk een grotere behoefte ontstond aan grondgebieden voor landbouw en veeteelt. Tegelijk was de bisschop ermee gediend dat het bisdom beschikte over grotere delen in cultuur gebrachte grond. Het ontginnen van de veengebieden was hier de enige mogelijkheid. De oostkant van de Vecht moest door minder gunstige ontginningsmogelijkheden nog wachten. Aan de westkant was het veen minder dik. De kans is groot dat de ontginningswerkzaamheden al rond het begin van de 11e eeuw in het gebied van de latere polder Maarssenbroek zijn begonnen (1000 jaar geleden dus). Direct aan de westkant van de Vecht waren door de regelmatige overstromingen van de nog onbedijkte rivier de hoger gelegen Neermaten en Hogematen (onderling gescheiden door een kade, de latere Zijlweg) al ontstaan. Direct ten westen hiervan werd bij aanvang van de ontginning van zuid naar noord de Stadswetering (een brede sloot) gegraven. Daarlangs werd van de overtollige grond de Maarssenbroeksedijk ¹⁾ aangelegd (zie afbeelding 2). Vanaf deze dijk begon in westelijke richting de ontginning tot aan de vroegere Oudenaarskade. Deze kade werd vanaf 1546 de vastgestelde westelijke grens van het gerecht Maarssenbroek.

Bestuurlijke organisatie vroeger

Eerst iets over de belening van het gebied.

Na de schenking door Otto I in $\pm$ 950 aan de bisschop van Utrecht was het gebied in 1174 in handen van St. Marie's Convent in Oudwijk.

Afbeelding 2.

Door de scheiding die rond 1890 in de Neermaten en in de Hogematen door de aanleg van het Merwedekanaal werd veroorzaakt, zijn delen van deze gebieden bij Maarssenbroek "gaan horen". De feitelijke grens tussen het oorspronkelijk bij het dorp Maarssen horende gebied en Maarssenbroek was de Maarssenbroeksedijk. Deze is met de aanliggende bebouwing goed te zien. Zo is duidelijk dat een deel van het bedrijventerrein en een deel van de woonwijken Antilopespoor, Bisonspoor en Kamelenspoor niet in het oor-

spronkelijke Maarssenbroek liggen. Aan de overkant van het kanaal ligt nog altijd een deel van de Maarssenbroeksedijk-Oost, links daarvan bevindt zich een oorspronkelijk stukje Maarssenbroek. Door de aanleg van de A2 (rond 1954) klopt de westelijke grens van de polder op de foto niet helemaal met de oorspronkelijke grens. Er is nog heel wat meer te herkennen op deze foto. We komen daar in de toekomst op terug.

In de 14e eeuw werden de Van Loenresloots een aantal jaren beleend met het gebied. Van 1409 tot 1475 werden drie generaties heren Van der Meer (Huis ter Meer) ermee beleend. Na die tijd tot 1579 zijn verschillende families beleend. In 1579 was er een belangrijke wijziging doordat vanaf dat tijdstip enkele eeuwen de heer of vrouw van Bolestein ook heer of vrouw van Maarssenbroek was. Dat waren achtereenvolgens tot 1664 zes telgen uit het geslacht Botter van Snellenberg. De ambachtsheer of -vrouw bezat bepaalde rechten waaronder het tiendrecht²⁾ en het recht functionarissen als de schout aan te stellen. Dat recht kwam in Maarssenbroek pas in 1561, tot die tijd was het een buurgerecht, dat wel eigendom kon zijn van een heer of vrouw; het werd echter geleid door een eigen plaatselijke organisatie. Buurschap is een verouderd begrip en betekende buurt, gehucht, buurtschap. In 1561 werd Maarssenbroek een schepengerecht. Vanaf dat moment werd de rechtspraak uitgeoefend door schout en schepenen, die aangesteld werden door de ambachtsheer of -vrouw. Bekend is bijvoorbeeld dat in 1759 het bestuur en de rechtspraak werden uitgeoefend door een schout en vijf schepenen, bijgestaan door een secretaris en bode. Hun bijeenkomsten

vonden plaats in een deel van de Prins dat nu een woonhuis is, Schippersgracht 1 B.

Even een uitstapje. Van 1810 tot 1813 was het Koninkrijk Holland een onderdeel van het Franse Keizerrijk van Napoleon. In die betrekkelijk korte periode hebben ingrijpende veranderingen plaatsgevonden. Eén daarvan was dat de rechtspraak in 1811 aan de gerechten onttrokken werd. De bestuurlijke taken bleven behouden voor het gerecht, dat zo de voorloper van de gemeente werd. Door een andere maatregel in de Franse tijd was Maarssenbroek bij Maarssen gevoegd, een situatie die heeft voortgeduurd tot 1816, toen Maarssenbroek een afzonderlijke gemeente werd. Het bestuur – de schout (vanaf 1825 de burgemeester) bijgestaan door twee assessoren (soort wethouders) en verder de raadsleden – vergaderde voortaan in herberg “De Reizende Man”. Deze stond aan de Straatweg, dichtbij de Zijlweg. Deze weg was een rechte en betrekkelijk korte weg naar Maarssenbroek. Genoemde herberg was de vergaderplaats tot 1857, toen Maarssenbroek definitief bij Maarssen werd gevoegd. Tot zover voor deze keer het stukje oudere historie van Maarssenbroek.

Ruimte maken voor 30.000 mensen

In de 60-er jaren van de 20ste eeuw werd de polder Maarssenbroek gezien als mogelijk gebied voor de vestiging van industrie en woningbouw om de bevolkingsgroei in de Vechtstreek en de regio Utrecht op te vangen. Mogelijk eind jaren zestig zou dit plan door de gemeente ter hand genomen worden. Toen er iets van bekend werd, kochten speculanten alvast enkele boerderijen en de omliggende gebieden op. De gemeente heeft toen snel – voor een inmiddels verhoogde grondprijs – een aantal gebieden gekocht. Het rijk hielp door financieringsmogelijkheden beschikbaar te stellen. Ook

Afbeelding 3.

De uitwerking van de stedenbouwkundige plannen voor Maarssenbroek stond onder leiding van ir. J.A.A. Nuhn, hier links op de foto. De heer Nuhn woonde in Maarssen, maar verrichtte zijn werkzaamheden op het kantoor van het Instituut voor Stad en Landschap te Rotterdam.

de provincie stelde zich positief op, Gedeputeerde Staten keurden de aankopen goed. Tenslotte bezat de gemeente meer dan 50% van het totale grondgebied. Om tot zinvolle bouwplannen te komen, moest er echter onderhandeld worden met de andere grondbezitters. Mogelijk daardoor werd Maarssen door het Rijk niet als groeikern erkend en liep zo bouwsubsidie mis. Deze financiële tegemoetkoming was alleen bestemd voor gemeentelijke bouw en niet voor die van een bouworganisatie bestaande uit gemeente en particulieren of bedrijven. En zo moest de toen nog betrekkelijk kleine gemeente van nog geen 14.000 inwoners zelf de financiering regelen.

Bij deze veeleisende ontwikkelingstaak werd de gemeente bijgestaan door een aantal adviserende instanties. Van twee daarvan volgen nu wat meer gegevens. Als eerste het stedenbouwkundig adviesbureau "Instituut voor Stad en Landschap", daarna volgt het civiel-technische ³⁾ adviesbureau "N.V. Infra-Consult".

Voor de ontwikkelingswerkzaamheden was een aantal gezichtspunten, aangedragen door het "Instituut voor Stad en Landschap", van belang:

– De ligging van Maarssenbroek ten opzichte van Maarssen en de verdere omgeving, mede met het

oog op verbindingswegen, het in de wijk benodigde aantal en soort winkels en andere voorzieningen;

– De mogelijkheden en de beperkingen van het gebied zelf. De grondgesteldheid, waterhuishouding, de eventuele aanwezige spoorlijnen, hoogspanningsleidingen en de bestaande, onmisbare gebouwen zijn bij het maken van het plan erg belangrijk;

– Welke doelen streefde men bij het maken van het plan Maarssenbroek na? In het algemeen gold, zoals hiervoor bleek, dat Maarssen in het raam van het streekplan de taak ging vervullen om een deel van de "overloop" van (woningzoekende) mensen uit de Vechtstreek en het Plassengebied op te vangen. De bewoners kwamen ook uit de regio Utrecht.

Het stedenbouwkundig adviesbureau had de ervaring, de deskundigheid en de menskracht om dit onderzoek te verrichten naar woningbehoefte, werkgelegenheid, verkeersproblematiek, milieuhygiënische aspecten, de recreatie en de onderwijsbehoeften. Het bureau droeg het materiaal aan op grond waarvan het gemeentebestuur een keuze kon maken en beslissingen kon nemen.

In april 1969 begon de samenwerking van de gemeente Maarssen met N.V. Infra Consult. Voor het plan Maarssenbroek werden de nodige gegevens verzameld betreffende de bestaande toestand. Onder meer werden terreinverkenningen gedaan, lengteprofielen genomen en hoogtekaarten gemaakt. Ook werd de waterhuiskundige toestand van het waterschap ⁴⁾ opgenomen. De hoeveelheden zand voor de ophogingen van het terrein werden bepaald. In eerste instantie ging het om het zuidelijke deelplangebied, dat ligt ten zuiden of links van de Verbindingsweg naar Vleuten. Naast de hiervoor genoemde raadgevende instantie werd hierbij het architectenbureau De Jong, Van Olphen en Bax betrokken.

De bestekken voor het bouw-

Afbeelding 4.

Onder leiding van ir. K.H. Sipkes (rechts) werd hard gewerkt aan het plan Maarssenbroek.

Naaste medewerkers van ir. Sipkes waren de heren W.C.J. Mouw (links) en J.J.M.

Antheunisse (midden).

rijp maken van het zuidelijke plangebied werden gereedgemaakt en op 16 oktober 1972 aanbesteed. Het ging daarbij om: a. de zandlevering; b. het zandsputten met het bijbehorende grondwerk; c. het leggen van een zinker in het Amsterdam-Rijnkanaal ten behoeve van het zandtransport. Binnen korte tijd werd begonnen met het bouwrijp maken van het eerste deelplan. De uitvoering was zodanig opgezet dat de woningbouw in het voorjaar van 1973 zou kunnen starten en dat eind 1973, begin 1974, de eerste woning gereed zou kunnen zijn.

Uit de rubriek Dagboek Maarssenbroek in het blad Kijk op Maarssen volgt nu nog een aantal afbeeldingen van de werkzaamheden van november 1972 t/m april 1973.

Afbeelding 5.

Afbeelding 5 en 6

Op 21 november 1972 werd op de Maarssenbroeksedijk-Oost een bouwkraan geplaatst. Dit was het eerste teken dat er echt een begin gemaakt ging worden met de werkzaamheden in Maarssenbroek. De volgende dag loste de kraan een groot aantal buizen. Deze zullen dienen voor een zinker

Afbeelding 6.

in het Amsterdam-Rijnkanaal, een onderdeel van de persleiding die voor het transport van zand naar Maarssenbroek zal zorgen. De "Bouw Burgemeester" Waverijn, verheugd over deze aanzet, was aanwezig om de ploeg die het transport verzorgde te begroeten.

Afbeelding 7

Op 27 november 1972 werd een begin gemaakt met het aan elkaar lassen van de buizen die tezamen een zinker zullen vormen van 100 meter om in een sleuf in de bodem van het kanaal te worden gelegd.

Afbeelding 7.

Afbeelding 8.

Afbeelding 8

De komst van bouwketen, bulldozers en draglines in Maarssenbroek vormde de aankondiging dat er nu een begin zou worden gemaakt met de werkzaamheden. Burgemeester Waverijn verplaatst op 15 december 1972 de eerste schep grond in aanwezigheid van een aantal genodigden. In totaal werd er in het eerste deelplan 75.000 m³ grond verzet.

Afbeelding 9.

Afbeelding 9

Op 20 december 1972 gingen de eerste heipalen de grond in voor het maken van de bouwkuipen waarin de uiteinden van de lange buis onder het kanaal, de zinker, kwamen te rusten. Inmiddels vorderde de aanleg van de anderhalve kilometer lange persleiding die de oostelijke oever van het Amsterdam-Rijnkanaal met het zuidelijke deelplangebied verbond.

Afbeelding 10

Begin februari 1973 arriveerden een drijvende bakkenzuiger en een eveneens drijvend opjaagstation.

Afbeelding 10.

Deze moesten er voor zorgen dat het zand, dat per schip uit de Spiegpolder bij Nederhorst den Berg werd aangevoerd, door de persleiding naar het bouwgebied getransporteerd werd. Op 13 februari 1973 werd deze leiding bij bijzonder slecht weer door Burgemeester Waverijn in gebruik gesteld. In totaal zou 4 miljoen m³ via deze leiding naar Maarssenbroek worden getransporteerd.

Afbeelding 11

Op 27 april 1973 sloeg gedeputeerde Van der Sluis de eerste paal in Maarssenbroek. (Deze paal staat onder het eerste huis links van de ingang van de fietsers- en voetgangerstunnel die onder de Verbindingsweg door gaat). De woningbouw kon beginnen.

Wordt vervolgd. ●

Bronnen

- Een artikel van Ron van Manen in het periodiek jg.18, nr. 1, blz. 13.

Afbeelding 11.

- De bijdrage van Benno Visschedijk op pag. 9 en 10 in het boek van Henk Blaauw "Maarssenbroek zo als het was".
- Het archief van Jan Witte.
- Kijk op Maarssen, jg. 3, nr. 1 en 2.
- Maandblad Oud-Utrecht, jg. 64, 1991, nr. 11/12, daaruit het artikel "De oude geografie en de ontginning van de Vechtstreek", door G.J. Borger.

Afbeeldingen

1. Uit Oud-Utrecht, 1991, nr. 11/12, blz. 106.
2. Uit "een stadsplan voor nu".
3. t/m 11 uit "Kijk op Maarssen", jg. 3 nr. 1 en 2. Afbeeldingen gemaakt door: J.J. van Dijk 3 en 4; H. Hermans 5, 6, 7 en 10; K.J. Buist 9; G. van Deventer 11.

Noten

1. Na de fusie in 1857 met Maarssen werd deze één van de oudste wegen van die voormalige gemeente Maarssen.
2. Tiend: evenredig, meestal tiende gedeelte van de voortbrengselen (zoals veldgewas, vruchten, jongen van dieren etc.) dat men aan diegene moest betalen die dat tiendrecht bezat. (b.v. de grondeigenaar of de ambachtsheer of de kerk)
3. Op waterstaat en wegenbouw betrekking hebbend.
4. Bestuurseenheid in de organisatie van de waterstaatsbelangen, lichaam dat in een bepaald gebied voor de waterlozing zorgt en ook belast is met onderhoud van wegen en bruggen. (Grote Van Dale 1992).

Rouwboarden in de Hervormde kerk van Maarssen Deel 3

Door: Rutger de Graaf

Rouwboard 2

Dit rouwboard is ter nagedachtenis aan **Agatha Hasselaer**, geboren 17 juli 1670 te Amsterdam, overleden 10 maart 1741 te Amsterdam, bijgezet 17 maart 1741 in de grafkelder te Maarssen, dochter van Gerard Hasselaer en Agatha Hasselaer, echtgenote van Jan Elias Huydecoper zoon van Joan Huydecoper en Sophia Coymans.

Rouwkas met een zwart geschilderde omlijsting in de vorm van een aedicula van een hybride orde met een segmentvorming fronton, versierd met florale en schelpmotieven van voluten, in reliëf. In de stijl van de Nederlandse Louis XIV (Marot). Aan de onderkant is, in reliëf, een zandloper, voorzien van een vogel- en vleermuisvleugel (de dood kan op de dag en in de nacht komen), aan weerszijde naar beneden gerichte toorts. De afmeting is 213 cm hoog en 140 cm breed. Op het paneel is het wapen van de overledene en de kwartieren geschilderd in goud,

zwart, rood, wit, blauw en groen. Het gedeelde hoofdwapen (vrouwenwapen) voorstellende rechts het familiewapen van Hasselaer en links die van Huydecoper van Maarsseveen. Boven het hoofdwapen een bladerkroon, onder het wapen is in goud binnen gouden voluten de tekst OX.MARTII A MDCCXLI (10 maart 1741). Aan weerszijden van het hoofdwapen zijn de kwartieren aangegeven, met aan de linkerzijde de opschriften van vaderszijde: 2. HASSELAER - 4. SCHELLINGER - 6. BAS - 8. BAKKER. Aan de rechterzijde de opschriften van moederszijde: 3. HASSELAER - 5. HASSELAER - 7. ERP - 9. HOOFT.

Het schilderwerk is ca. 1970 gerestaureerd door leerlingen van de Schildersvakschool te Utrecht.

In 1997 door Dirk Schellaars uit Beesd opnieuw geconserveerd/gerestaureerd.

Hoofdwapen

1. **Hasselaer, Agatha**, geboren 17 juli 1670 te Amsterdam, overleden 10 maart 1741 te Amsterdam, bijgezet in de grafkelder te Maarssen, dochter van Gerard Hasselaer en Agatha Hasselaer, gehuwd 3 juni 1692 met **Jan Elias Huydecoper**, geboren 13 april 1669 te Amsterdam, overleden 5 februari 1744 te Amsterdam, zoon van Joan Huydecoper en Sophia Coymans,

Kwartieren

2. **Hasselaer, Gerard**, geboren 25 juni 1644, gesneuveld 7 juni 1672, zoon van Pieter Hasselaer en Agnetha Schellinger, gehuwd 25 oktober 1667 te 's-Gravenhage met
3. **Hasselaer, Agatha**, gedoopt 15 oktober 1649, begraven 13 juli 1670 in de Nieuwe Zuiderkerk te Amsterdam, dochter van Gerard Hasselaer en Agatha Hasselaer.
4. **Schellinger, Agnetha**, geboren 20 april 1621, overleden ca. 1679 te Dordrecht, dochter van Cornelis Gerritsz. Schellinger en Cornelia Cornelisdr. Backer, gehuwd 22 september 1643 met Pieter Hasselaer, gedoopt 24 oktober 1619 in de Oude kerk te Amsterdam, overleden 20 november 1646 te Amsterdam, zoon van Gerrit Pietersz. Hasselaer en Geertruid Bas.
5. **Hasselaer, Agatha**, gedoopt in de Oude kerk te Amsterdam, begraven 3 april 1658 in de Zuiderkerk te Amsterdam, dochter van Pieter van

Hasselaer en Aeghje Hooft, gehuwd 2 mei 1645 met Gerard Hasselaer, gedoopt 13 oktober 1620 in de Nieuwe kerk te Amsterdam, overleden 12 juni 1673 te Amsterdam, zoon van Nicolaes Hasselaer en Geertruid van Erp.

6. **Bas, Geertruid**, geboren ca. 1594, begraven in de Oude kerk te Amsterdam 23 januari 1654, dochter van Claes Bas en Adriana Gerritsdr. Schagen, gehuwd 28 januari 1628 met Gerrit Pietersz. Hasselaer, gedoopt 11 oktober 1594 in de Nieuwe kerk te Amsterdam, overleden 4 september 1620, zoon van Pieter Dircksz. Hasselaer en Magriet Benningh. Zij hertrouwde later met Dr. Albert Bas.
7. **Erp, Geertruid van**, gedoopt 7 januari 1598 in de Nieuwe kerk te Amsterdam, overleden 16 oktober 1620, dochter van Aert van Erp en Geertruyd Willemsdr. van Tenesse, gehuwd 29 december 1619 met Nicolaas Hasselaer, gedoopt 23 februari 1593 in de Nieuwe kerk te Amsterdam, overleden 14 augustus 1635, zoon van Pieter Dircksz. Hasselaer en Magriet Benningh.
8. **Backer, Cornelia Cornelisdr.**, geboren 8 juni 1599, overleden 11 augustus 1640, dochter van Cornelis Jorisz. Backer en Grietge Willemsdr. Backer, gehuwd 8 juni 1616 te Amsterdam met Cornelis Gerritsz. Schellinger, geboren ca. 1595 te Utrecht, overleden te Weesp, zoon van Gerrit Schellinger en Fuys Egbertsdr. Vinck.
9. **Hooft, Aagje**, geboren ca. 1587, dochter van Cornelis Pietersz. Hooft en Anna Jacobsdr. Bleau, gehuwd 14 september 1608 met Pieter Hasselaer, gedoopt 26 december 1583 in de Oude kerk te Amsterdam, overleden 5 februari 1651 te Amsterdam, zoon van Pieter Dircksz. Hasselaer en Aecht Pietersdr.

PS: De onderstreepte namen worden op het bord vermeld met hun familiewapen.

Persoonlijk:

Uit haar huwelijk met Jan Elias Huydecoper zijn de volgende kinderen geboren:

1. **Joan Huydecoper**, geboren 11 maart 1693 te Amsterdam, overleden 2 april 1752 te Amsterdam, 1e gehuwd met Maria Agatha Reael, 2e gehuwd met Sophia Maria Agatha van der Meulen.

2. **Agatha Huydecoper**, gedoopt 12 april 1694 in de Westerkerk te Amsterdam, overleden voor mei 1695.
3. **Agatha Huydecoper**, gedoopt 27 mei 1695 in de Westerkerk te Amsterdam, overleden 16 oktober 1780 te Amsterdam, 1e gehuwd met Gillis Sautijn, 2e gehuwd met Govert van Slingelandt.
4. **Sophia Huydecoper**, gedoopt 1 april 1699 in de Nieuwe kerk te Amsterdam, overleden 18 januari 1766, gehuwd met Mattheus Jan Buys.

De oude mevrouw Huydecoper overleed op 10 maart (1741). Zij woonde op de Keizersgracht in 't 'huys van Coymans' (thans de HBS. 5.-j.c.). Van dit sterfgeval geeft Bicker Raye een heel verhaal, waaruit o.a. blijkt dat deze aanzienlijke dame een goede, zorgzame huismoeder was. Na gezegd te hebben dat de Hoog Edl. Welgeboren Vrouwe Hasselaer, huisvrouw van den Hoog Edl. Groot Achth. Heer Burgemeester Jan Elias Huydecoper, Heere van Maarseveen en Neerdijk, zeer schielijk is over-

leden, krijgen wij de bijzonderheden:

'Haar Edl. was 's middags om een uure gezond naar de solder gegaan om directie op de vuyle kleere te geven. Mijn Heer om half twee tuys komende vraagt, waar is mijn vrouw? De boye seggen dat mevrouw boven was, waarop de myt naar boven gaat om mevrouw te roepen, dog boven komende vond sij mevrouw tusschen de vuyle kleeren liggen, nog levendig dog zonder spraak. Waarop ten spoedigste doctoer en barbier gehaald wier, die ten eersten Haar Wel Edl. aderlieten, alsmede een lavement apliceerden, dat ook nog zijn werking dee, dog om vijf uur in den namiddag gaf Haar Edl. den geest in den ouderdom van even in de 70 jaar, sijnde rijkelijk 49 jaar getrouwd geweest. Haar Edl. was bij uytstek swaar met de podagra geïncommodeert, waardoor Haar Edl. handen zeer gedisfatsoeneerd waren, doch was een couracieuse vrouw zonder weerga. Haar Wel Edl. is tot Maarsen in de graftombe, die den burgemeester aldaar aan de kerk heeft laten maaken, op 17 Maart begraven'. ●

Geschiedenis van de v.v. Maarssen deel 2

Door: Henny de With

Naast de successen van de zondagafdeling waren deze er ook voor de zaterdag- en jeugd-afdeling. Het zaterdag eerste elftal maakte promotie naar de 4de klas KNVB.

Eerste zaterdag elftal.

Staan: Jan Batenburg, Jan Hille, Dick Hille, Piet Leijte, Wim Smits, Hans Dunsbergen. Zittend: Jan Briedé, Aart Briedé, Gerrit Smits, Henk van de Lugt en Theus Smits.

De meest bepalende speler was Dick Hille. Hij speelde ook in het regio elftal van de KNVB.

Juniorenteam uit 1954.

Zittend: Jan Voorneveld, Henny de With, Co Bakker, Nico Bouma. Midden: Wim Kraaiapoel, Cor Flug, Henny Telkamp, Cees Visser, Ton Ros. Staand: Leo Heus, Arie Pieter Smits, Herman Bonhof, Jaap Dolman, Gerrit Hille, Hans Degen en leider Jaap van Luijn. Al deze spelers speelden later in het eerste elftal zondag of zaterdag.

De prestaties van het zondag- en zaterdagteam liepen eind vijftiger jaren terug. De vereniging was echter springlevend. Voorzitter Jac. van Zuidam, penningmeester Evert Dolman en secretaris Piet Kheenen verzetten veel werk. Onder leiding van Evert en Piet werden er een kantine en nieuwe kleedlokalen gebouwd. Veel leden hebben hieraan meegewerkt. Vanaf 1956 was er vanuit de KNVB een voetbalpool. De opbrengst van deze pool was toen een belangrijk deel van de opbrengsten. Zonder anderen te kort te doen hebben Evert Dolman, Piet Kheenen, Arie Batenburg, Es van Ginkel, Anton Heegers, Henk Stooker, Dik Opdendrees en Wim Hilgers hierin een grote rol gespeeld. Voor de jeugd werden jeugdkampen gehouden op het eigen veld waarbij Wim Knevel en zijn vrouw zeer actief waren. Ook werd aan de KNVB-jeugdkampen deelgenomen. Een groot succes was in de zomerperiode het jaarlijkse bedrijfsvoetbaltoernooi. De opbrengst ging naar het "Groene Kruis". Op de avonden in juni was het een drukte van belang op het v.v. Maarssen terrein. In die tijd vervulde v.v. Maarssen al een belangrijke sociale functie in onze gemeente.

De vereniging maakte in de zestiger jaren een moeilijke periode door. De selectieteams van zaterdag en zondag degradeerden naar de 2de klas afdeling Utrecht. Begin zeventiger jaren groeit de vereniging weer vooral door toename van het aantal jeugdleden. De uitbreiding van de gemeente Maarssen is in de zeventiger jaren in volle gang. De nieuwe wijken Bloemstede en Boomstede naderen hun voltooiing. Opnieuw wordt gezocht naar uitbreidingsmogelijkheden van de accommodatie. Na veel politiek geharrewar wordt door de gemeente de ACF-deal gemaakt. Daardoor kreeg het bedrijf ACF mogelijkheden om uit te breiden en de gemeente financiële ruimte voor de aanleg van sportvelden. De voorbereidingen voor de aanleg van sportpark Daalseweide konden beginnen. De bestuursleden Henk Stooker en Anton Heegers hebben een zeer belangrijke rol gespeeld bij de voorbereidingen van overgang naar de Daalseweide. Na de nodige interne discussie werd besloten het bestuur te vernieuwen. Wim Prins (voorzitter), Jan van der Plas (penningmeester), Henny de With (secretaris), Anton van Luijn (jeugd) en Anton Lith (pr) moesten een nieuwe impuls geven aan de vereniging.

Er waren toen vijf zondag-, vier zaterdag- en 14 jeugdelftallen. Totaal 350 leden. De totale kosten van de nieuwe kantine en kleedlokalen op sportpark Daalseweide waren 283.000 gulden, waarvan de vereniging zelf 120.000 gulden moest financieren. Dit gaf nogal wat hoofdbreken.

Eigen leden hebben door het verrichten van verschillende werkzaamheden ervoor gezorgd dat de nieuwbouw binnen de begroting plaats kon vinden. Op 24 mei 1975 vond de overgang van de Stationsweg naar Daalseweide, met een grote en kleurrijke optocht, plaats. Vele Maarssenaren zullen zich dat herinneren. Spelend op sportpark Daalseweide kwamen ook de successen terug. In 1977 promoveerde het eerste zondagteam weer naar de 4de klas KNVB. In 1979 volgde promotie naar de 3de klas en 1981 naar de 2de klas. Einde seizoen 1981-1982 werd de onvergetelijke wedstrijd op het Maarssense veld gespeeld tegen R.K.A.V.I.C. uit Amstelveen. Beide teams konden kampioen worden en promoveren naar de 1ste klas. Zo'n 3500 toeschouwers kwamen op deze wedstrijd af. Een geweldige onweersbui gaf een vertraging van drie kwartier. Op een waterig veld verloor Maarssen deze wedstrijd met 1-2.

Tot teleurstelling van de vele v.v.-Maarssenleden promoveerde R.K.A.V.I.C.

Het zondagelftal uit die succesvolle periode.

Staat: Harrie van Nieuwkerk (trainer), Gerard van Putten, Henny van de Wal, Rob van Tricht, Auke van der Werf, Cees Baas, Johan Hoogenhout, Arie van Putten (grensrechter).

Zittend: Riny Lobregt, Herman Lugtenburg, Wim Feer, Henk Kok, Adrie Kok en Cor Baal.

Henk Kok was in die periode de meest bepalende speler in dit team.

Het 60-jarig bestaan werd zeer uitbundig gevierd in 1987.

Tijdens de zeer druk bezochte receptie kwam toenmalig wethouder Harry Terhaag het bestuur feliciteren.

Van links naar rechts: Anton van Luijn, Jan van der Plas, Wim Prins, Henny de With en Jan Ruitenbergh.

Deze bestuursleden hebben een belangrijke rol gespeeld bij de verdere ontwikkeling van de vereniging.

Ondanks de inzet kon de veroverde positie niet behouden worden en degradeerde het team in een aantal jaren terug naar de 4de klas. De geschiedenis had zich herhaald.

De groei van de vereniging zette zich door. In het archief treffen we een opvallende brief van elf meisjes van de Doornburgherschool.

“Wij vinden het niet eerlijk dat alleen jongens mogen voetballen. Wij vinden het ontzettend gemeen dat jullie denken dat alleen de jongens kunnen voetballen, nou daar zit je lelijk aan de verkeerde kant”. Het bestuur van de vereniging kon hier natuurlijk niet om heen en schreef dat de meisjes aan het schoolvoetbal mee mochten doen en dat ze ook bij de v.v. Maarssen kunnen gaan voetballen. Dit werd in 1976 een feit. Ook het zaalvoetbal gaat in 1977 van start. Cees Lodder speelde een belangrijke rol bij de ontwikkeling van het zaalvoetbal. Hans Schaft speelde vanaf 1979 tot 2011 in de zaal, voorwaar een hele prestatie.

Door deze ontwikkelingen is de v.v. Maarssen een vrij unieke vereniging geworden in onze regio. Jeugd-, meisjes-, senioren-, zondag-, zaterdag-, dames- en zaalvoetbal. Sinds kort ook 45+ voetbal. Zoals het clublied uit de vijftiger jaren aangaf “Wie voetbal wil gaan spelen die moet bij Maarssen woen”, is nu zeker van toepassing.

De v.v. Maarssen organiseert al 58 jaar het school-

voetbal in Maarssen. Van een paar teams in de vijftiger jaren is het schoolvoetbaltoernooi uitgegroeid tot deelname van 16 scholen met 104 jongens- en meisjesteams. Naast vele anderen hebben Anton Lith en Anton van Luijn hier een belangrijke bijdrage aan geleverd in de zeventiger- en tachtiger jaren en later vooral Piet van Ede en Bert de Ruiter. Het clubblad Zwart op Wit was vanaf eind zestiger jaren een uitstekend communicatiemiddel met de leden. Om de veertien dagen was een grote groep vrijwilligers hiermede bezig. Vanaf begin 2000 heeft de website dit communicatiemiddel overgenomen.

De laatste 20 jaar is een periode van ups en downs geweest. De vereniging groeide wel sterk maar de prestaties van de selectieteams stabiliseerden zich. Het 75-jarig bestaan werd opnieuw uitbundig gevierd. Met als hoogtepunt de wedstrijd tegen de oud-internationals. In 2005 werd zelfs een kunstgrasveld gerealiseerd.

In 2012 boekte de zaterdagafdeling een groot succes. Voor het eerst in de geschiedenis promoveerde het eerste zaterdagteam naar de 3de klas van het zaterdag voetbal.

Eerste zaterdag elftal.

Zittend: Michel Klaasen, Roy Kogel, Arjan Kuijer, Tim Bakker, Nick Kentie, John Dunsbergen (trainer).

Midden: Ron Stomp (sponsor), jeugd speler van de week, Sanne Noltes (verzorger), Jeroen te Water, Sven de Paauw, Nick van Hezel, Willem Kentie (leider), Rob Stomp (leider).

Staand: Maurizio van de Linden, Marc Felkers, Ramon Sekeris, Han van der Molen, Jan Willem Solinger, Henk van Rijswijk (ass. scheidsrechter).

De voetbalvereniging Maarssen kenmerkt zich door een sterke harde kern in de vereniging, van vooral oud-spelers/leden die allerlei vrijwilligerswerk

doen. Naast de verschillende afdelingen waar er voor gezorgd wordt dat de spelende leden hun sport kunnen beoefenen, zorgt de onderhoudscommissie ervoor dat ook de accommodatie goed onderhouden wordt.

Momenteel zijn er zo'n 200 vrijwilligers die actief zijn. Dat moet ook wel als we zien dat er momenteel vier zondag- en vier zaterdagvoetbalteams zijn, 43 jeugdteams, 16 meisjes- en damesteams, 12 zaalteams en twee 45+ teams. Totaal 80 teams, ca. 1200 leden. Dit hadden de oprichters van de vereniging in 1927 nooit kunnen bedenken.

Als we hele geschiedenis bezien dan zijn ca. 2500 inwoners van Maarssen voor een korte of langere periode spelend lid en of actief geweest van de v.v.

Maarssen. In deel 1 en 2 van de geschiedenis van v.v. Maarssen worden vele personen genoemd. We hebben daarbij een keuze moeten maken. De v.v. Maarssen heeft ook veel waardering voor de vrijwilligers. Zo werden er in de afgelopen 85 jaar 17 ereleden en 21 leden van verdienste benoemd. ●

Bronnen

- Archief v.v. Maarssen
- Jubileumuitgaven
- Schriftje en lijsten met de ledenadministratie
- Clubbladen Zwart op Wit
- Foto's archief v.v. Maarssen met uitzondering van afbeelding 3. Deze is van mevr. Gerrie Koenders - van Kooten

Uit het fotoarchief van Jan J. van Dijk

Deel 8

Tekst en foto's Jan J. van Dijk

Afb. 2 - De Jodenkerksteeg met het vervallen gebouw met de leus KAALSLAG op het raam. Het werd door de Graaff Meubels gebruikt als opslag voor het door de gemeente werd afgebroken.

De Kattesteeg in Maarssen, daar spreken we al lang niet meer over. Onze voorouders wel. Als je een oudere Maarssenaar vraagt waar de Kattesteeg is, dan krabt hij even achter zijn oor en zal zeggen 'tegenover het kerkje van het Leger des Heils aan de Diependaalsedijk waar samenkomsten werden gehouden' (dat eind jaren zeventig is gesloopt). De naam Kattesteeg bestaat niet meer maar het heet sinds 1975 Jodenkerksteeg wat herinnerde aan de Joods-Portugese synagoge die links van de steeg stond naast het voormalige huis van de rabbijn en waar na afbraak twee woonhuizen zijn gebouwd (huisnummers 40 en 42).

Van voor 1978 tot 1981 voerden de bewoners van de Jodenkerksteeg een strijd met de gemeente. Het pand Diependaalsedijk 20 (eigendom van de gemeente) stond er heel bouwvallig bij en ook de krotten erachter die in particulier bezit waren, waren sterk in verval geraakt ofwel een grote ruïne. Al eerder hadden de bewoners hun steeg naar hun idee voor het oog opgeknapt met beschilderde platen ervoor, die alle bouwellende vriendelijker moest doen lijken dan het in werkelijkheid was. In de Jodenkerksteeg zelf hing een spandoek 'bouwvallen gezien? bel de gemeente: ze komen direct'.

Er werden in die tijd door de bewoners allerlei acties ondernomen om de aandacht van de gemeente te vragen. In juni 1978 werd aan aan het voormalige huis van de rabbijn een spandoek gespannen met de tekst over de hele breedte 'MEER DAN 10 JAAR KIJKEN WIJ TEGEN DIE ELLENDIGE BOUWVALLEN AAN HOE LANG NOG' en op het vervallen gebouw er tegenover waren zowel op de zijmuur als de etalageruit leuzen geschilderd. Het pand werd toen als opslag gebruikt door de Graaff Meubels, die een grote meubelzaak had in de Kaatsbaan, waarover in de VAR van 16 juli 1981 een artikel stond met de kop 'Al jaren gesteggeld wordt...'. Later op 13 juli 1981 werd er opnieuw actie gevoerd. Nu hadden de bewoners een spandoek opgehangen aan het hek van Goudestein, net voordat de gemeenteraadsleden naar de raadsvergadering gingen, als geheugensteuntje. In de raadsvergadering was het de heer Uhlenbeck die acht vragen stelde over de bouwval en wanneer die zou verdwijnen. De toenmalige locoburgemeester Cor de Vries

omzeilde de vragen en vond dat die later behandeld dienden te worden. Wel vond De Vries, zo lezen we in het raadsverslag, dat de gemeente na de sloop moest opdraaien voor het metselen van een stabiele muur voor nr. 18, wat een kostenplaatje was waar niet op was gerekend.

In de VAR van 25 juni 1981 lezen we een ingezonden bericht met de kop 'Applaus voor Openbare Werken' waar de bewoners Uhlenbeck en Sukkel hun bewondering uitspreken voor het snel handelen van de gemeente door over te gaan tot het tijdelijk verfraaien van de steeg en de nummering ervan. Met de sloop van de woningen zowel op Diependaalsedijk 20 als de andere erachter, werd in december 1981 het nieuwe jaar begonnen met een bredere Jodenkerksteeg.

Tekst bij afb. 1 op de omslag: Afbraak in december 1981, waarbij loodgieter Van den Bosch zich opzichter voelde. De mevrouw op de voorgrond is ons onbekend. ●

Afb. 3 - Raadsleden die naar de raadsvergadering gingen zagen het grote spandoek over de Jodenkerksteeg op het toegangshek van Goudestein aan de Diependaalsedijk

Minioorlog om jachtrecht op Vechtenstein

Door: Hans Sagel

Enige tijd terug vertelde iemand mij dat in zijn jeugd het park en het essenhakhout achter het huis Vechtenstein (zie afb. 1) het jagersbos werd genoemd. Of dat inderdaad een algemeen gebruikte benaming was, is mij niet bekend. Maar dat er volop werd gejaagd in het nu zo vreedzame, openbare park is wel duidelijk. Eind 1972, begin 1973 ontstond hierdoor zelfs een dorpsrel, met de bijbehorende felle artikelen in de plaatselijke en landelijke pers waardoor de gemeente Maarssen een poosje volop in het licht van de schijnwerpers stond. Inmiddels zijn de belangrijkste betrokkenen allen overleden en is het goed eens te bezien of de soep terecht zo heet werd opgediend.

De eigenaren/bewoners van Vechtenstein na 1945

Na WO II, schreef H.J. Wolters in september 1987

in dit blad, was de familie Van Linge, stichters van het huidige Vechtenstein, nog de eigenaar en vonden vrienden van hen enige tijd onderdak in het huis. Wat later werd Jhr. Reuchlin huurder van het pand. Van 1954 tot 1964 was de heer C. de Jager, die er een accountantskantoor had, de nieuwe eigenaar. Op 23-09-1966 besluit de gemeente Maarssen voor 750.000 gulden Vechtenstein van de erven De Jager te kopen. De gemeente ziet in 1967 kans het woonhuis en een deel van het park door te verkopen aan verzekeringsmaatschappij "De Utrecht". Er zijn of ontstaan dan plannen om de zogeheten Verbindingsweg in Maarssenbroek (Maarssen-Vleuten) aan de dorpskant van het Amsterdam-Rijnkanaal door te trekken. Deze nieuwe weg, in kranten en gemeentelijke stukken vaak de Verlengde Verbindingsweg genoemd, zou na de Hoge Brug achtereenvolgens de Straatweg, de Binnenweg en De

Afb. 1) Voorzijde van het huis Vechtenstein aan de Vecht, prentbriefkaart omstreeks 1960, uitgave Drukkerij en Kantoorboekhandel Schuileman, collectie J.H. Sagel. De straatnaam 'Zandpad' moet uiteraard 'Zandweg' zijn.

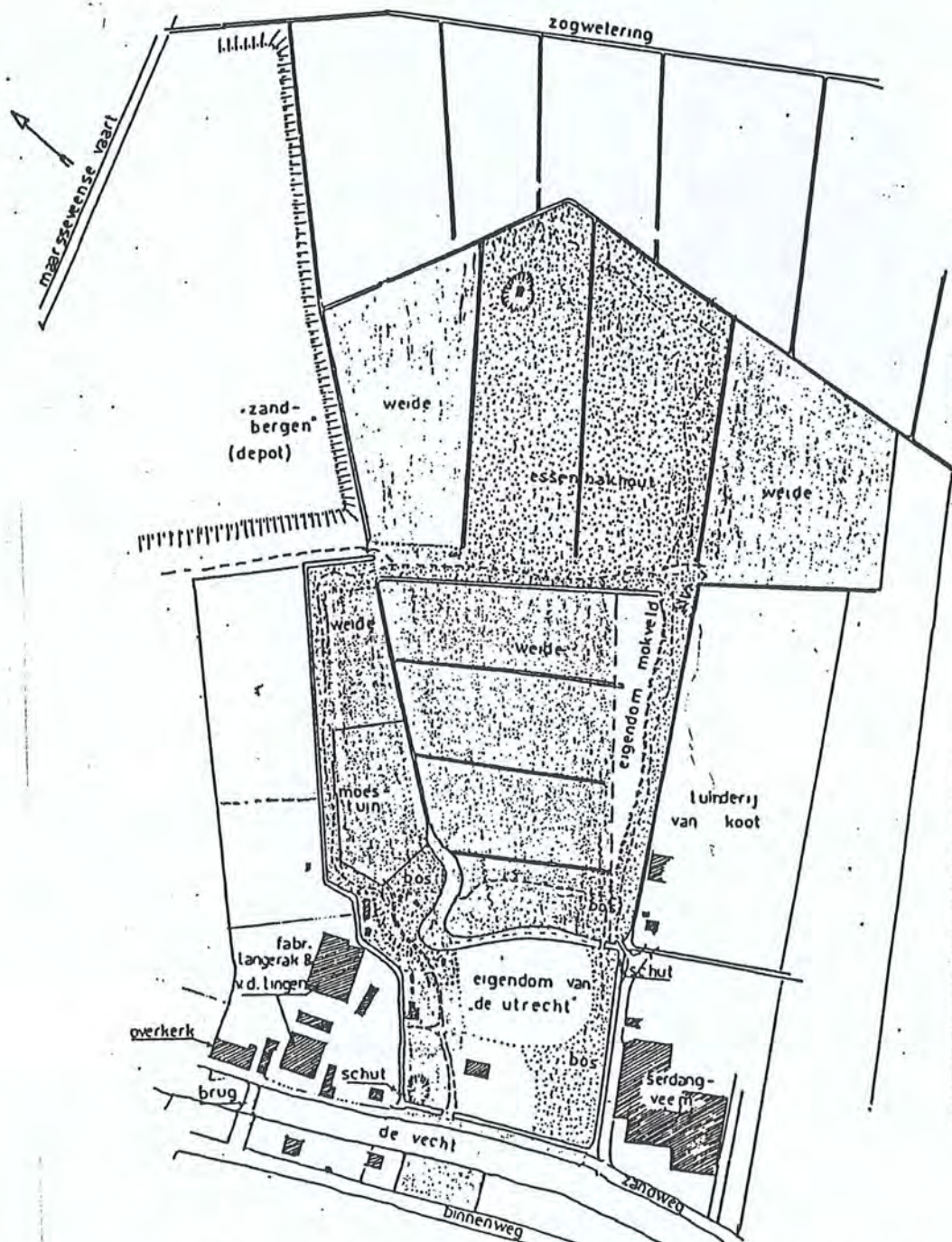
Vecht kruisen om dan links van Huize Vechtenstein door een deel van het park en via de huidige Vechtensteinlaan naar de Plesmanlaan te lopen. Plannen die, tot tevredenheid van velen, gelukkig nooit zijn doorgegaan. Als gevolg van het genoemde plan raakte het huis in handen van speculanten, stond het een tijd leeg en werd het zelfs gekraakt. In 1971 werd de heer Witteveen voor korte tijd eigenaar, tot hij het doorverkocht aan Prof. H.J.L. Smeets. Diens vrouw vestigde hier enige tijd haar tandartspraktijk. In 1979 werden het huis met tuin en het deel van het park dat al in 1967 afgesplitst was, uiteindelijk aan de huidige eigenaar J.K.J. Kuiper verkocht. Het resterende deel, het tegenwoordige openbare park Vechtenstein met o.a. de kinderboerderij en aanpalende essenhakhout, bleef van 1966 tot 1974 vrijwel onbeheerd liggen (Zie afb. 2, een tekening van de situatie in 1970). Sindsdien is het park, ondanks vele bedreigingen zoals te grote recreatiedrukke, te schaars onderhoud en plantenziekten, een steeds meer gewaardeerd stuk natuur in het alsmar stede-lijker wordende Maarssen gebleven. Gedurende de tijd dat de jarenlange discussie rond de aanleg van de Verlengde Verbindingsweg zich afspeelde, werd er door deken Mgr. A.M. Jansen, pastoor te Maarssen en tevens geheim kamerheer van de paus, met vrienden volop gejaagd in het toen ca. 17 ha grote park en parkbos van Vechtenstein. Omwonenden storen zich aan de jachtpraktijken en menen in 1972 dat Mgr. Jansen, inmiddels met emeritaat, en zijn mede-jagers bij de jacht wel erg rigoreus te werk zijn gegaan en alarmeren de dan actieve Werkgroep Milieu Maarssen. Deze werkgroep, op dat moment druk bezig met het behoud van een zo volledig mogelijk Vechtenstein, schrijft een klaagbrief over het jagen aan de gemeente, met als gevolg een minioorlog, of dorpsrel in Maarssen. Lezers van dit verhaal, mogelijk tegenwoordig zelf bezoekers van het gebied, zullen wellicht denken wat valt er nu in zo'n parkje helemaal te jagen. Zij moeten zich echter wel realiseren dat ten tijde van deze gebeurtenis het gehele gebied rondom het park nog onbebouwd was, waardoor het gebied waar zich wild kon bevinden vele malen groter was dan Vechtenstein. Zo herinner ik mij dat je, toen de wijk Zandweg-Oostwaard nog niet gebouwd was, vanaf de zuidkant van het essenhakhout, ongeveer op de plaats waar we nu de hoek Buitenweg-Meijenlaan vinden, een onbe-

lemmerd zicht had op de molens van Oud-Zuilen. Eén grote vlakte van weilanden, met weidevogels, eenden en hazen. Bovendien werden er ten behoeve van de jacht, zoals Mgr. Jansen zelf verklaard heeft, ook Poolse fazanten uitgezet. Zodat er wel degelijk wild te schieten viel.

De dorpsrel geboren

De aan het college van B&W gerichte brief van Werkgroep Milieu Maarssen komt op 13 juli 1972 bij de gemeente binnen. Erin wordt beschreven dat een grote groep jagers in één grote drijfjacht nage- noeg alles op Vechtenstein heeft afgeschoten. Het- geen men uiteraard zeer betreurt. Men wijst ook op het gevaar voor de inwoners (kinderen) van Maarssen die dan, oogluikend toegestaan, al gebruikma- ken van het terrein en verzoekt op grond van art. 19 van de jachtwet om intrekking van de "jachtakte" – dit is iets anders dan het jachtrecht – of het niet ver- lengen daarvan. Daarop gaat een brief van B&W uit dat niet is gebleken dat de deken zijn bevoegdheden heeft overschreden en de jachtakte derhalve niet kan worden ingetrokken. Tot zover blijft het een interne kwestie, maar daarop volgt een brief van Prof. H.J.L. Smeets, niet alleen gericht aan B&W, maar ook aan de Raad. De heer Smeets, zelf jager en dan, zoals eerder werd beschreven eigenaar/be- woner van het huis Vechtenstein, stelt in zijn brief dat de wildstand op Vechtenstein door de intensieve bejaging tot een bedenkelijk peil is gedaald en ver- zoekt voor dit gebied geen jachtvergunningen meer te verlenen, respectievelijk te verlengen.

De Raad, inclusief het raadslid, tevens tweede ka- mer lid, Dr. Mr. Theo van Schaik, besluit op 30 ok- tober '72 tot een beantwoording van de heer Smeets en een brief aan deken Jansen, waarin hem de in- trekking van het jachtrecht wordt aangezegd. In het college van B&W is de verbazing groot wanneer er begin november een brief binnenkomt van Dr. Mr. Van Schaik, als raadsman van de em. pastoor, deken Jansen. Hierin staat dat "de eenzijdige opzegging van het jachtrecht van Jansen niet te goeder trouw is gedaan" en wordt met een kort geding bedreigd. Later zal burgemeester Quinten Waverijn hierover in het Utrechts Nieuwsblad zeggen: "Dat snap ik niet van iemand die zelf (als raadslid) aan het be- sluit om de opzeggingsbrief te verzenden heeft

Afb. 2) Tekening grondgebied Vechtenstein in 1970. Herkomst: rapport Werkgroep Milieu Maarssen 1989, archief auteur:

Afb. 3) Cartoon door ROUE uit De Telegraaf, zaterdag 10 januari 1973, archief auteur:

meegewerkt". Maar wanneer de burgemeester dat zegt, zijn op 18 december '72 de emoties al hoog opgelopen in de op die datum gehouden raadsvergadering, mede omdat de rechtsgeldigheid van het contract wordt betwist en de burgemeester vooral tracht de zaak te sussen. Burgemeester Waverijn memoreert bijvoorbeeld dat de vergunning op 9 januari '73 vanzelf af zal lopen. Volgens de wet zijn de jachtrechten immers altijd aan een termijn van zes jaar gebonden. Daarna kan een eventuele nieuwe termijn overeengekomen worden. Zijn in de hitte van het debat geplaatste opmerking: "De kat in de gordijnen en de fazant in de diepvries!", is een illustratie van de slechte sfeer tijdens de vergadering en doet waarschijnlijk meer kwaad dan goed. De dorpsrel is geboren! Een politieonderzoek dat het college van B&W dan al heeft laten uitvoeren, bracht o.a. naar voren dat de jachtvergunning van de pastoor in 1967 op een ietwat "huislijke wijze" is verstrekt. Zo komt er een briefje van Mgr. Jansen boven water. Hierin schrijft deze op 1 januari 1967 aan "Amice Theo", de toenmalige wethouder Dr. Mr. Theo van Schaik. "Je zou me er 'n groot plezier mee doen als je zou zorgen het jachtrecht (bedoeld werd voor Vechtenstein) te krijgen", was getekend Toon. De dag daarna kwam het verzoek al in het college van B&W, met als resultaat het besluit het jachtrecht

aan Mgr. Jansen te verlenen, "zolang de gemeente het terrein of een gedeelte niet hoeft te benutten". Op 9 januari daarop bevestigt een brief van B&W aan Jansen het collegebesluit; het verlenen van het genot van de jacht zoals de aanvrager dat voorheen (voor de koop van Vechtenstein door de gemeente) al bezat en wel "om niet". Een "officieel" contract, de jachtakte waar Mgr. Jansen tijdens de rel mee op de proppen komt, blijkt minder waterdicht dan door hem gedacht. Het bestaat uit een ingevuld voorgedrukt formulier dat zowel bij de Staatsdrukkerij als de boekhandel ver-

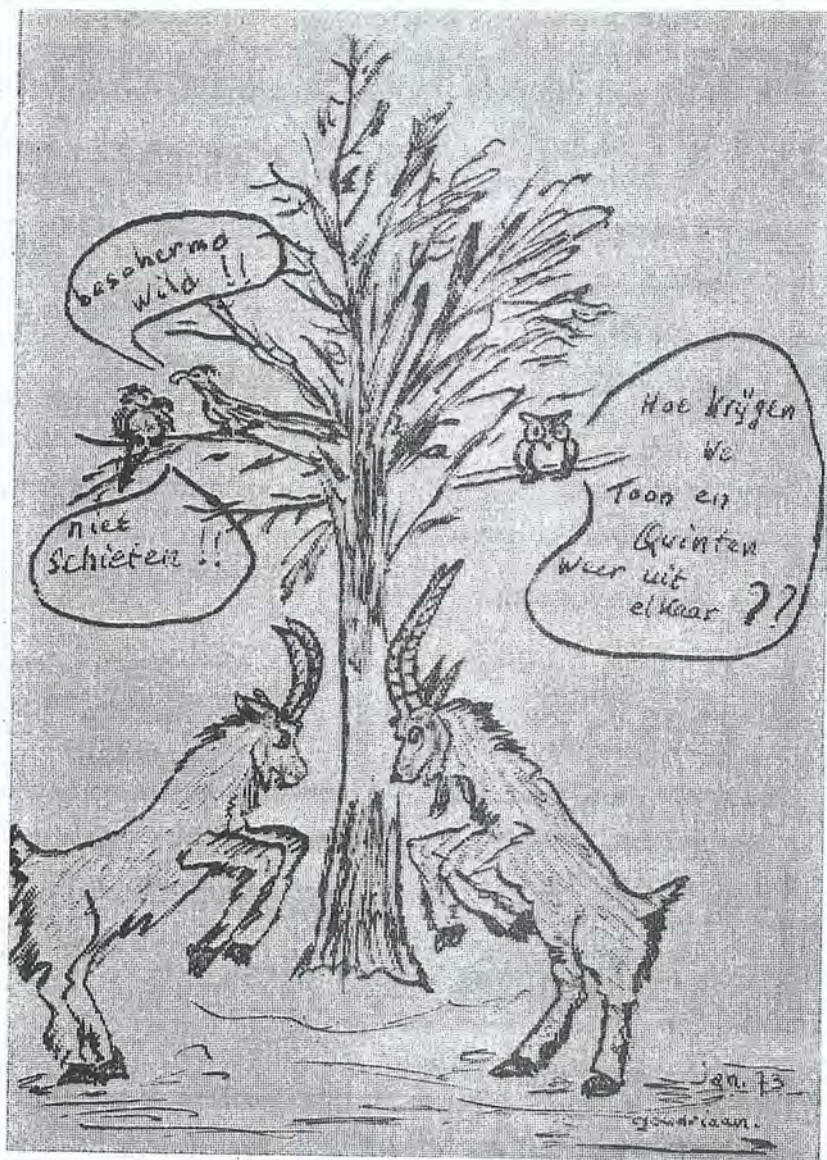
krijgbaar is. Het is gedateerd op 9 januari 1967 en daarop is de kadastrale grootte van het jachtgebied getypt ingevuld. Het contract is getekend door Mgr. Jansen, alsmede door twee andere jachtrechtgevers en draagt een stempel van de gemeente Maarssen, doch geen signatuur. Hoe het stempel van de gemeente op het stuk kwam valt dan niet meer te achterhalen. Achteraf gezien kan geconstateerd worden dat er rondom de verlening van het jachtrecht (juridische) fouten zijn gemaakt. Zo kan bijvoorbeeld volgens de jachtwet geen vergunning "om niet" verstrekt worden. Omdat er dan geen sprake is van een rechtsgeldige huur- en verhuurovereenkomst. Formeel gezien had ook niet het college van B&W het recht de vergunning te verlenen maar had dit door het hoogste college van de gemeente, de gemeenteraad moeten worden gedaan.

De dorpsrel is losgebarsten

De rel (minioorlog) werd in januari 1973 steeds groter. Niet in het minst doordat Mgr. Jansen zich in de pers flink roerde. Zo schreef hij een tamelijk venijnige ingezonden brief in de VAR. Ook de andere lokale en landelijke pers sprong er boven op. Krantenkoppen uit januari 1973 luidden bijvoorbeeld: De zonde in het deftige Vechtdorp, Dorpsrel na beschuldigingen rond jachtrecht, Pastoor Q. Waverijn:

"Ik heb beslist niet gelogen", Trammelant in Maarssen rond jagende monseigneur, Kerkvorst raakt zijn akte kwijt. Niet zo leuk allemaal voor het college van B&W en de raad van Maarssen. Vooral het artikel door Martin Mensing, met tekening (zie afb. 3), in het dagblad De Telegraaf van 10 jan. 1973 trekt, mede doordat de schrijver er een soort Don Camillo-Peppone affaire van probeert te maken, in het dorp nogal de aandacht.

Zo schrijft Mensing: "De monseigneur – deken van Utrecht en jarenlang pastoor te Maarssen – is een uitgesproken vaderlijk type. Vanachter een groot houten kruis zegt zijn zachte stem: "De burgemeester liegt dat de stukken eraf vliegen. Ik heb de jacht op Vechtenstein al vele jaren en we hebben nog nooit gezondigd tegen de jagerscode. De burgemeester jaagt op spoken en zijn hele actie is gewoon pesterij. Op 9 januari loopt mijn akte af, maar die datum heeft het gemeentebestuur zelfs niet kunnen afwachten en 3 november van het vorige jaar – toen er nog geen schot was gevallen – kreeg ik plotseling een jachtverbod opgelegd." Van het Utrechts Nieuwsblad, dat ook uitvoerig over de

Horoscoop der Steenbokken

Q. WAVERIJN: 8 januari

A. M. JANSEN: 10 januari

— een welbewust idealisme zal uw doel zijn —

Afb. 4) Tekening door Goudriaan, jan 1973, herkomst De Var? (archief auteur)

zaak bericht, kan gezegd worden dat het de kwestie goed volgt en dat de berichtgeving neutraal en zakelijk overkomt. Ook een andere tekening uit die tijd – zie afb. 4, waarschijnlijk uit de VAR – is zeker niet onaardig. De simpele vraag; "Hoe krijgen we Toon

en Quinten weer uit elkaar???", die een uiltje in een boom zichzelf stelt, is dan inderdaad de meest relevante. De door tekenaar Goudriaan gemaakte prent toont ook de twee hoofdrolspelers als vechtende steenbokken tegenover elkaar.

De tekenaar had blijkbaar nogal wat inside-informatie, want zowel de geboortedata van de heren Waverijn en Jansen, evenals de Vechtenstein boom op de achtergrond, waarvan de bast rondom is weggevreten, zijn volkomen correct weergegeven. Toen namelijk het park in 1974 voor bezoek opengesteld werd, bleek een aantal grote monumentale beuken door loslopende geiten rondom van de bast te zijn ontdaan. De bomen waren hierdoor ten dode opgeschreven en moesten worden geveld. Ze werden, om het bos snel te herstellen en volume te geven, vervangen door snel groeiende populieren die inmiddels wegens gevaar op omwaaien ook alweer zijn omgehakt.

Hoe het verder ging

Met de dorpsrel ging het eigenlijk precies zo verder als met vele andere hypes in het nieuws en de populieren in Vechtenstein. Ze groeien snel en verdwijnen vervolgens net zo snel. De emeritus pastoor verhuisde naar Brabant, waar hij in april 1974 overleed. Burgemeester Waverijn (CHU en CDA) was van 1967 tot 1985 een gewaardeerd burgervader in Maarssen. Hij bleef na zijn pensionering in Maarssen wonen en overleed op 80-jarige leeftijd,

in 2006. Mr. Dr. Th. E.E. van Schaik, zeer geliefd KVP en CDA politicus, was o.a. lid van de Raad van State, lid van de Tweede Kamer en raadslid en wethouder in Maarssen, overleed volkomen onverwacht in 1987 tijdens een fietstocht in de Maarsensse Bethunepolder. Doordat de Verlengde Verbindingsweg door de gemeente werd afgeblazen, er geen huizen op het grondgebied van Vechtenstein kwamen en de Plesmanlaan niet, zoals gepland, door het essenhakhout kwam te lopen om Zandweg-Oostwaard te ontsluiten, kunnen de inwoners van Maarssen en wijde omgeving nog dagelijks genieten van een fantastisch mooi, openbaar park. En ja, nu 40 jaar later, kunnen we constateren dat de soep inderdaad door sommigen wel wat al te heet werd opgediend. ●

Bronnen

- 360 Jaar Vechtenstein, H.J. Wolters, Periodiek HKM, Jaargang 14, nr. 2, september 1978
- 360 Jaar Vechtenstein, H.J. Wolters, Rapport Werkgroep Milieu Maarssen, 1989
- Een Eeuw Heilig Hart Parochie Maarssen, J. van Veldhuizen, 1985
- Diverse knipsels uit huis-aan-huis bladen en dagbladen, waaronder Het Utrechts Nieuwsblad, d.d. 8 januari 1973 en De Telegraaf, d.d. 10 januari 1973
- Utrechtse biografieën, De Vechtstreek, Levensbeschrijvingen van bekende en onbekende mensen uit de Vechtstreek, uitgave SPOU, 1997

Uit de oude schoenendoos (nr. 53) RK Meisjesschool aan de Kaatsbaan

Door: Hans Sagel

Van de inmiddels helaas overleden Ad Smorenborg, een aardige man en enthousiast genealoog die graag zijn kennis wilde delen, heb ik nog meerdere foto's liggen, die hij mij in 2006 bracht voor publicatie in deze rubriek. Andere foto's die hij toen ook inleverde zijn al wel gebruikt, zodat hij gelukkig wel gezien heeft dat er van zijn werk en kennis gebruik is gemaakt. Op deze leuke oude schoolfoto, gemaakt op 17 juli 1910 en door Ad zelf van het cijfersche-

ma voorzien, staan de leerlingen van de RK Meisjesschool aan de Kaatsbaan in Maarssen. Ook de kleintjes, jongens en meisjes, van de kleuterschool en mogelijk twee juffen gingen op dezelfde kiek. De nonnen (zusters) die op de school les gaven staan er niet op, dat was toen misschien nog niet gebruikelijk. Jammer genoeg kon Ad slechts van drie personen de exacte gegevens in zijn begeleidende briefje vermelden. Dit betreft: nr. 21 is Antonia van

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- 37
- 38
- 39
- 40
- 41
- 42
- 43
- 44
- 45

Hattum (To), gehuwd met Everhardus Broeke, de moeder van Gerard Broeke; nr. 43 is Lambertus Smorenburg (Bertus) en nr. 44 is Johannes Adrianus Smorenburg (Jan). Verder heeft hij in het briefje nog doorgegeven dat de nummers 11, 12, 22, 23, 24 en 25 waarschijnlijk allemaal leden van de familie Ros zijn. Iedereen die hoe dan ook iets weet over de personen op deze foto is van harte uitgenodigd dit te laten weten. Dat dergelijke oproepen nut hebben, bleek wel heel duidelijk uit de vele reacties n.a.v. de vorige aflevering. Maar liefst 8 personen reageerden! Wel wat veel om allen hier te noemen, maar evengoed (nogmaals) heel hartelijk dank voor de telefoontjes en e-mail.

Uit de reacties is duidelijk geworden dat het zeker geen foto van het orkest "The Barrel Boys" was die in nr. 52 van de oude schoenendoos stond. Dat (jazz)orkest was gelieerd aan de Olieraffinaderij Zuilen aan de Zandweg en oefende daar ook. De naam heeft vanzelfsprekend te maken met de vele vaten (barrels) die daar gevuld en verhandeld werden. Inmiddels heb ik wel de namen van een aantal leden van dat orkest en een stukje tekst van een liedje dat ze dikwijls speelden doorgekregen. Wat

nu uiteraard nog node wordt gemist, is een foto van het orkest. Wie helpt verder? Dan kunnen we een keer meer aandacht aan dit volgens mijn zegslieden prima orkest besteden. Wel op de hierbij nogmaals geplaatste foto staat een aantal bewoners van de Friezenbuurt, in goede stemming bijeen tijdens een verkleedfeestje, dat ze kort na 1945, waarschijnlijk in de kleine zaal van de "Harmonie" hielden. Het zijn voor zover nu bekend, staande v.l.n.r. Jans van Leeuwen, Berend Slager, Teun Colijn, ? Kunst?!, Frans van Luijn (accordeon), mw. ? Vonk, onzichtbaar. Zittend v.l.n.r. Jopie Huussen, op de knie van dhr ? Vonk, daarachter met zwarte baret mw. ? Slager op de knie van Jan Slager, ? Jägers met op zijn knie Antje Peters. Het zou kunnen, dat het misverstand, dat het leden van de "The Barrel Boys" zijn, is veroorzaakt doordat Jans van Leeuwen getrouwd was met Rinus Menke, die volgens een van de informanten drummer bij de Barrel Boys was.

Hebt u op- of aanmerkingen naar aanleiding van deze rubriek of misschien zelf een voor publicatie geschikte foto, dan wordt u vriendelijk verzocht dit schriftelijk of telefonisch door te geven aan: J.H. Sagel, Van Lingelaan 85, 3602 PB Maarssen, tel: 561457, e-mail: J.H.Sagel@kpnplanet.nl ●

Over historie gesproken

Het Olde Regthuys

sinds 1657

Eten, drinken

Leuk etenje?, leuk eetenje!

www.hetolderegthuys.nl

Het Olde Regthuys, Leen van Nifterike 101
3612 BP Tienhoven, Telefoon 0346 - 23 13 82

TOPKLASSE

SIERO SCHILDERS
Nassastraat 71 Maarssen Tel. 562310

PYGMALION BEELDENDE KUNST

N. Bastert, P.J. Lutgers, F.J.
van Rossum du Chattel, W.
van Leusden en andere
Vechtstreekschilders in

DE VECHTSTREEKKAMER

Ook prenten en boeken over
de Vechtstreek

**WISSELENDE
EXPOSITIES
SCHILDERIJEN,
BEELDEN & GRAFIEK**

1850-1950

Romantiek, Impressionisme,
Expressionisme

Langegracht 44 Maarssen | 0346-556736 | www.pygmalion-art.com

TWEEWIELER-SPECIALIST

"DE HAAN"

NASSAUSTRAT 99-105
MAARSSSEN 0346.561615
www.dehaantweewielers.nl

TWEEWIELER-SPECIALIST

"DE HAAN"

NASSAUSTRAT 99-105
MAARSSSEN 0346.561615
www.dehaantweewielers.nl

Nassastraat 14
3601 BG Maarssen
t 0346 - 58 50 30
f 0346 - 58 50 40
e ritter@era.nl

www.eraritter.nl

Erwin Ritter en Annemarie Ritter-van Duuren

• aankoop • verkoop • verhuur • taxaties • hypotheek